

Gimnazija in ekonomska
srednja šola Trbovlje

PABLO ESCOBAR:

OD OTROKA DO GROŽNJE

Interdisciplinarni sklop kriminaliteta

Metorji:

Nasta DOBERLET BUČALIČ, Tina PUŠNIK, Boštjan KOSEC

Avtorice:

Ana Razpet, Blažka Križnik, Emina Čobo

Trbovlje, šolsko leto 2020/21, april

KAZALO VSEBINE:

1. UVOD.....	4
1.1 Splošno o avtentični nalogi.....	4
1.2 Kako smo me povezane s temo.....	4
1.3 Naša predstavitev avtentične naloge	4
1.4 Kdo je bil Pablo Escobar?	4
2. »ESCOBAR, UN PRODUCTO DE LA VIOLENCIA« - Escobar, produkt nasilja	5
2.1 Zgodnje življenje Pabla Escobarja	5
2.2 Razvoj Escobarjevega kriminalnega in poslovnega ega	8
2.3 Analiza primera, ki temelji na dejavnikov njegovega otroštva in adolescence.....	11
2.4 Razvojni dejavniki in njihova obravnava.....	11
3. PABLO ESCOBAR: Socialni konstrukt in vpliv "gospodarja drog"	15
3.1 Robin Hood - socialni konstrukt Pabla Escobarja	15
3.2 Nepozabna osebnost z močnim vplivom na Kolumbijo	17
3.3 Posledice Escobarjevega življenjskega sloga	19
4. Od heroja do morilca	21
4.1 Politična kariera	21
4.2 Politične razmere v Kolumbiji.....	22
4.3 Aretacija	25
5. Potek dela – DNEVNIK POROČANJA O SNEMANJU	27
5.1 PRVI DAN SNEMANJA - Sobota 24.4.2021	27
5.2 DRUGI DAN SNEMANJA – Nedelja 25. 4. 2021	28
5.3 TRETJI DAN SNEMANJA – Ponedeljek 26. 4. 2021	28
5.4 ČETRTI DAN SNEMANJA - Torek 27.4.2021	29
5.5 PETI DAN SNEMANJA - 30.4.2021.....	30
5.6 Montaža videa	30
6. SKLEPI-KAJ SMO SE NAUČILE?	31
7. ZAKLJUČEK.....	31
8. VIRI	31

KAZALO SLIK:

slika 1 Pablo Escobar v mladih letih	6
slika 2: Escobar s prijatelji iz kartela	7
slika 3 Pablo Escobar	9
slika 4: Escobar z družino	10
slika 5: Pablo Escobar v mladosti	12
slika 6 Pablo s svojo materjo	13
slika 7 Pablo Escobar in igralec, ki ga je igral v oddaji Narcos	17
slika 8 Oltar posvečen Pablu Escobarju	18
slika 9 Sebastian Marroquin	20
slika 10 Pablo Escobar z družino	20
slika 11 Pablov govor	21
slika 12 Escobar v parlamentu	21
slika 13 Pablo Escoba z prijatelji	22
slika 14 Cesar Gaviria	23
slika 15 Katedrala	25
slika 16 Katedrala	25
slika 17 Escobarjev beg	26
slika 18 Snemanje prvi dan	27
slika 19 Iskanje popolnega prostora za snemanje	27
slika 20 Risanje brk	28
slika 21 Skupinska slika drugega dne	28
slika 22 Snemanje tretji dan	28
slika 23 Snemanje v trgovini	29
slika 24 Priprave na snemanje intervjujev	29
slika 25 Snemanje Pablovega bega	29
slika 26 Zaključni pregled videjev	30
Slika 27: Sony Vegas Pro	30

1. UVOD

1.1 Splošno o avtentični nalogi

V avtentični nalogi sta predstavljena sociološki in psihološki vidik življenja Pabla Escobarja. Prav tako sta predstavljena njegova politična ter mamilarška kariera in sodni postopki s katerimi se je soočal. Par besed bomo namenile tudi politični organiziranosti Kolumbije, ter zgodovinske dejavnike v tistem času.

Avtentična naloga je deljena na tri dele in vsak del je razčlenjen še na tri izčrpne podnaslove. Tematike si sledijo kronološko. Naloga tako predstavi tri različne obdobja Escobarjevega življenja in različne vidike na le-to. Opisuje njegovo življenje vse od otroštva, do vrhunca njegove kriminalne kariere in se zaključi z omembo duhovne in stvarne dediščine, ki jo je zapustil Kolumbijcem.

1.2 Kako smo me povezane s temo

Vsaka izmed nas je s tematiko povezana na svoj način. Naše zanimanje izhaja iz različnih pristopov, bodisi: zanimanje za kriminalne dokumentarce, težnje po odgovorih glede njegove močne ambicije in njenega izvora, ter za posledice njegovih dejanj. Veseli nas, da smo odkrile določeno tematiko, s katero se lahko v avtentični nalogi povežemo in jo z zanimanjem raziskujemo.

1.3 Naša predstavitev avtentične naloge

V letošnjem šolskem letu smo se odločile za izvirni način predstavitve naše avtentične naloge. Kakšen bo naš način predstavitve avtentične naloge smo vedele že v trenutku ko smo izbrale naslov. Odločile smo se za snemanje dokumentarnega filma, ki bo kratko in jedrnat predstavil našo raziskavo. V film smo vključile naša osebna poročanja o različnih obdobjih odraščanja Pabla Escobarja; psihološko analizo njegove mladosti, sociološko analizo njegove osebnosti Robin Hooda in takratne politične razmere v Kolumbiji. Dokumentarni film bo govoril sam zase, ko ga bomo predvajale na zaključni predstavitvi našega dela. Z montažo videja pa nam je pomagal Jordan McLaughlin, naš prijatelj, ki je prav tako igral Pabla Escobarja v dokumentarcu.

1.4 Kdo je bil Pablo Escobar?

Pablo Escobar je bil kolumbijski mamilarški gospodar in vodja kartela Medellín, ki je med letoma 1987 in 1993, nadzoroval kar 80% mednarodne trgovine s kokainom. Znan je po vojni proti kolumbijski vladi v svoji kampanji za prepoved zakona, ki izroči kriminalce Združenim državam Amerike. Znan je tudi po odrejanju atentatov za nešteto posameznikov, vključno s policisti, novinarji, visokimi uradniki ter politiki. Vlagal je veliko svojega premoženja v javna dela in dobrodelne namene, vključno z gradnjo šol, športnih igrišč in financiranja razvoja stanovanj v revnih predelih mest. Medtem ko so ameriški in kolumbijski uradniki upodabljali Escobarja kot zlobneža in terorista, ki je celo državo držal za talca, je bilo med Kolumbijci tudi veliko ljudi nižjega sloja, ki so ga občudovali kot radodarnega dobrotnika, primerljivega z Kolumbijcem Robinom Hoodom.

Desetletja političnih pretresov in nasilnih konfliktov brez primere so kolumbijski nižji sloj odtujili in mu vzeli volilno pravico, kar je ustvarilo idealne pogoje za pojav Robina Hooda, kot je

Escobar in prerazporeditev bogastva med revnimi. Z druge perspektive je Escobar zagrozil z destabilizacijo kolumbijskega političnega in pravosodnega sistema in postal politična tarča v mednarodni vojni proti drogam v ZDA.

2.»ESCOBAR, UN PRODUCTO DE LA VIOLENCIA« - Escobar, produkt nasilja

La Violencia je bila desetletna državljanska vojna v Kolumbiji med letoma 1948 in 1958.

La Violencia je nastala v intenzivnem političnem konfliktu med liberalci in konservativci in ni imela veliko povezave z razrednimi konflikti, tujimi ideologijami ali drugimi zadevami zunaj Kolumbije. Ameriški kongres in ameriški odbor za zunanje sta ocenila, da je v obdobju med letoma 1946 in 1964, življenje izgubilo več kot 200.000 ljudi, skoraj 2% prebivalstva države v tistem času. Najbolj ekstremen vidik vojne pa je bila skrajna krutost do žrtev, ki se je le okrepila pod takratnim režimom korupcije v Kolumbiji.

2.1 Zgodnje življenje Pabla Escobarja

Pablo Emilio Escobar Gaviria se je rodil 1. decembra, leta 1949, v podeželskem mestu Rionegro v departmaju Antioquia v Kolumbiji. Bil je tretji od sedmih otrok kmeta Abela de Jesús Dari Escobar Echeverri in osnovnošolske učiteljice Hermilde de Los Dolores Gaviria Berrío. Čeprav je kasneje Escobar opisal svoje odraščanje kot revno, skromno in ponižno, je bila njegova družina po takratnih kolumbijskih standardih liberalna in udobno nameščena v srednjem finančnem rangu kolumbijske družbe. Vendar vpliv La Violencije ni bil nikoli daleč od njihovih življenj. Alonso Salazar, avtor knjige La Parábola de Pablo (Pavlova prisposodba), pripoveduje o dogodku, ki prikaže kako blizu je bilo Escobarjevo otroštvo grozi La Violencije. Njegova mati, Hermilda je svojo družino preselila stran od tega nasilnega dogajanja v majhno vasico v Titiribi, v občini Antioquia, da bi poučevala v tamkajšnji šoli. Vendar so bili konzervativci v Titiribi razjarjeni ob misli na žensko liberalko, ki je s svojimi ideologijami indoktrinirala njihove otroke. V znak ustrahovanja so jo ponoči napadli, poskušali so zažgati majhno šolsko hišo, kjer se je z družino skrila v iskanju zavetja in zabarikadirala glavna vrata. Hermilda je prosila Niño Jesúsa de Atocha, rimskokatoliško podobo Kristusovega otroka za zaščito, in čudežno, zunaj mafija ni mogla prodreti ali zažgati stavbe. Vojska je prispela v zgodnjih urah, da je razgnala mafijo in jutro je pokazalo pustošenje, ki so ga pustili za seboj.

Ko so stopili ven, so videli nekaj, česar niso nikoli pozabili: liberalni kmetje so brez glav, ki so bile odrezane z mačetami, viseli za noge obešeni s prečnih nosilcev šolske zgradbe. Kri, temna in gosta, je prekrivala hodnik in se lepila na njihove noge. Vojska je priporočila, naj takoj pobegnejo, ne da bi si vzeli čas za nabor osebne lastnine, in jih spremljala približno dve uri, dokler niso prispeli v mesto. Iz mesta so sami nadaljevali pot do vlaka, ki naj bi jih peljal do kakovostnejšega mestnega življenja.

Družina se je preselila v Envigado, predmestje Medellín. Hermilda je obljubila, da bo zgradila kapelo posvečeno El Niño de Atocha, zgradil pa naj bi jo prav njen sin Pablo Escobar. Escobar se v odraščanju ni preveč razlikoval od svojih sošolcev. Všeč mu je bil nogomet, hitra hrana in popularna glasba, vendar sta ga njegova karizma in ambicija ločila od njegovih vrstnikov. Hermilda je dejala, da ji je kot majhen otrok vedno govoril, da želi biti mogočen človek. Po poročanju prijateljev je sebi prisegel, da če ne bo imel milijona pesosov do

tridesetega leta, si bo vzel življenje. V šoli mu je šlo dobro, z manj težavami in pri trinajstih letih je bil izvoljen za predsednika šolskega sveta, ki je predstavljal študentski "wellness" in se boril za podporo prevoza in hrane revnim študentom. Študentski "wellness" oz. zdravstvena služba je zagotavljala strokovno zdravstveno in svetovalno službo študentom, na primarni ravni zdravstvenega varstva. Nudila je psihosocialno podporo in intervencije študentom, ki so se srečevali z osebnimi, socialnimi, družinskimi in partnerskimi izzivi.

Hkrati pa je bil Escobar predstavljen revolucionarnim levičarskim ideologijam in tako podpiral socialno enakost in egalitarnost, pogosto v kritiki družbene hierarhije. Spoznal je vrsto antiimperialističnih in proti oligarhičnih fraz, ki jih je ponavljal do konca življenja. Hotel je biti levičar, vendar bogat. Bil je antiteza na dveh nogah.

Pablo Escobar je imel tudi naduto plat. Kot najstnik je začel nositi v žepu glavnik in znan bil je po preverjanju svojega odseva v oknih, ko je šel mimo njih. Pozneje, ko si je nabral bogastvo, mu je bilo všeč, da so ga slikali prestižno oblečenega, v podobi slavnih gangsterjev in banditov, ki jih je malikoval. To sta bila recimo svetovno znana Pancho Villa in Al Capone. Eden izmed njegovih zvestih sodelavcev imenovan Popaj, je v dokumentarnem filmu Pablo Escobar: Angel ali demon?", jamčil, da je hotel biti pravi razbojnik in tudi sam večkrat priznal: "Bil sem vse, kar sem hotel biti; bandit."

slika 1 Pablo Escobar v mladih letih

Escobarjev dedek po materini strani, Roberto Gaviria, je bil v Escobarjevem otroštvu župan svojega mesta, pred tem pa je bil "contrabandista" (tihotapec). Mati Escobarja Hermilda je ponosno govorila o svojem očetu. Pripovedovala je zgodbe o tem, kako je lahko in inteligentno večkrat prelisičil oblasti. Potoval bi vso pot do Urabe, blizu meje s Panamo, za nakup viskija, s čigavo preprodajo je mastno služil. Viski naj bi nosili nazaj v krsti in v spremstvu štirih moških in žensk, oblečenih v črno, ki so se predstavljali kot žalujoče. Krsto so pokopali na pokopališču, nato pa se ponoči vračali po svoj zakopan tovor. Nekega dne je nekdo zalotil Roberta pri njegovem delu in ga prijavil oblastem. Robert je za to hitro izvedel in kot po navadi prinesel ponoči zakopati svojo krsto. Med ponaredkom slovesnosti pokopa, so oblasti prispele, da bi ga prijeli zaradi prethotapljenega blaga, vendar je Roberto zanimal kakršno koli kršitev. Ko so odprli krsto, so ugotovili, da je polna kamenja in ugotovil, da ni tihotapec, ampak samo nor star mož. Roberto je bil za vedno rešen suma o tihotapstvu,

Escobar pa je v svojem otroštvu dobil svojega lastnega družinskega vzornika. Dokaj kmalu je doumel, da so zvijače, ki zavedejo organe pregona, ali pa le naslikajo nesporno javno podobo, velik del njegove bodoče življenjske omike.

Kot najstnik se je Escobar razvil privado na marihuano, s katero je nadaljeval preostanek svojega življenja. Spal je do zgodnjega popoldneva in preživel večino dneva in noči z kajenjem marihuane. Vedno je bil debelušen, pri čemur sta kajenje in neredna nezdrava prehrana zajetno pripomogla. Na svet je gledal skozi velike, lesketajoče se oči s težkimi pokrovi in gojil zmeden dolgčas kroničnega kadilca. Začel se je družiti v nočnih lokalih, v nevarnejšem delu mesta s svojim bratrancem Gustavom Gavirijo, s katerim sta z drobnimi uličnimi zločini skrbela za svojo zabavo in žepe. Za zasuk na kriminalno plat ga ni motivirala le ambicija po uspehu in bogastvu, temveč tudi dolgčas. Escobar je bil le še en od mnogih kolumbijskih gangsterjev, ki je lovil "sanje o paisi" (velik uspeh malega človeka iz rustikalnega območja), bogastvo in visok družben položaj, vendar raje z metodo nezakovitosti kot z trdim delom. Od drugih kriminalnih najstnikov sta ga ločila ambicioznost in brezobzirnost.

Začel je izvajati ulične prevare, na primer z krajo nagrobnih kamnov, ki jih je vmešal v nadaljnjo prodajo lokalnih tihotapcev, prodajo tihotapljenih cigaret in lažnih srečk. Escobar in njegov brat sta krajo nagrobnikov vedno zanimala, češ, da sta si prilastila le nagrobnike tistih, ki svojim pokojnim niso več plačevali nagrobne oskrbe. Bil je precej uspešen in postal je znan po svoji samozavesti in nepremišljenosti. Bil je izjemno drzen. Mogoče je bila kriva kronična uporaba droge, toda Pablo je v sebi odkril sposobnost izmerne mirnosti, premišljenosti in celo evforije v rizičnih situacijah, ko so bili drugi prestrašeni in nestabilni. Pablo se je pozneje kot mlad večkrat pohvalil, s tem, da je sam z avtomatsko puško oropal banke v Medellinu, medtem ko se je veselo kramljal z pisarniški uradniki. Takšna nepremišljenost in ravnotežje, ki ga je dosegal v njeni praksi sta ga ločili od njegovih kriminalnih vrstnikov, ki so ga kasneje postavili za svojo vodjo.

slika 2: Escobar s prijatelji iz kartela

Escobarjev sin Sebastián Marroquín trdi, da naj bi njegov oče prvič zaplaval v kritične kriminalne vode z ponarejanjem srednješolskih diplom. Escobar je kratek čas študiral na univerzi, vendar je odšel brez diplome in preusmeril svoj fokus na svoje resnično življenjsko poslanstvo. Svojo kriminalno dejavnost je razširil na krajo avtomobilov, včasih tudi sredi belega dne. To je storil tako, da je voznika izvlekel iz ustavljenega vozila, odpeljal in prodal avto po delih. On in njegova banda so lahko zelo hitro ustvarili dobiček, ne da bi pustil kakršne koli dokaze o kaznivem dejanju. Kmalu je lahko Escobar po zaslugi svojega novega finančnega stanja podkupili občinske uradnike za nove dokumente ukradenih avtomobilov in preprosto preprodal cela vozila. Našel je celo način služenja z prodajo avtomobilov, ki jih ni ukradel. Prodajal je lastno zaščito pred tatovi avtomobilov, ki so bili njegovi delavci, kar je bil počasnejši, vendar pronicljiv sistem za ustvarjanje rednega dohodka. V zgodnjih sedemdesetih letih je pred vstopom v trgovino z mamili deloval kot tat, prevarant in telesni stražar.

Kmalu je prešel na večja kazniva dejanja, vključno z ugrabitvijo, umori, preprodajo mamil in trgovino z ljudmi. Z ugrabitvijo in zadržanjem izvršnega direktorja Medellín, Álvaro Uribeja, za odkupnino naj bi zaslužil 100.000 ameriških dolarjev. Escobar je začel delati pri Alvaru Prietu, tihotapcu tihotapcev, ki je deloval okoli Medellín, s ciljem, da bi izpolnil otroško ambicijo – postati milijonar. Ko je dopolnil 26 let, je imel bančni depozit v višini 100 milijonov pesosov (več kot 3 milijone ameriških dolarjev). Odmevno je zaslovel je tudi z "vojnami Marlboro", med katerimi je igral ključno vlogo pri nadzoru kolumbijskega trga tihotapljenih cigaret. Tudi njegov vpliv je rasel, dokler ni ustvaril tako velikega dobička, da si je lahko privoščil dobesedno vse, kar bi denar lahko kupil, vključno z zvestobo. Escobarjev življenjski slog pa je bil, kot pri večini mamilarskih preprodajalcev, neverjetno ekstravaganten. Zgradil je posestvo na 7400 hektarjev velikem ranču, ki ga je imenoval Hacienda Los Nápoles. Tam je imel med drugimi prestižnimi senzacijami tudi svoje zasebno letališče. Svoje prijatelje je zabaval z igranjem na svojem nogometnem igrišču in najemom lepih žensk za sodelovanje v erotičnih, pogosto bizarnih igratih.

Karkoli že ni mogel kupiti z gotovino, je pridobil z grožnjami. Njegov hladnokrven ugled in moč sta pa prehitela; nihče njegovih groženj ni jemal zlahka. Kar je Escobar hotel, je dobil z lepa ali pa z grda.

2.2 Razvoj Escobarjevega kriminalnega in poslovnega ega

Ko se je Escobar začel razvijati kot kriminallec in poslovnež, je moral biti prepričan, da so ga ljudje spoštovali in se ga bali. Vsi njegovi tekmeci in sodelavci so morali vedeti, da je bil močan in sposoben česar koli, ne pa nekdo, o komur bi lahko dvomili ali pa se mu lahko posmehovali. Začel je razvijati in spodbujati svoj sloves brezobzirnosti in nasilja.

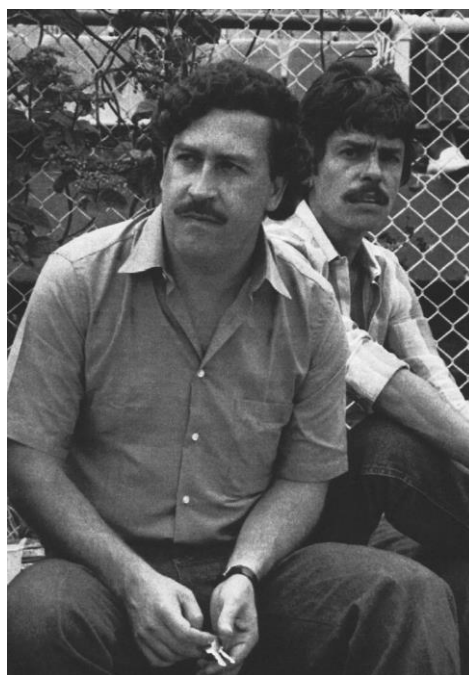
Ugrabitev za pridobitev odkupnine je bila njegova glavna metoda izterjave dolga iz vsakogar, ki je mislil, da je ga ni treba jemati resno. Zaposlil bi ljudi za izvedbo ugrabitev in se vedno prepričal da so bile izvedene na določeni stopnji anonimnosti, tako zločinov ne bi mogli neposredno izslediti nazaj do njega. Če mu niso izplačali dolgovane odkupnine, ni okleval pri usmrtni svojih žrtev. Včasih je bila žrtev umorjena tudi po plačilu odkupnine, samo da bi lahko tako dokazal bistvo. Zdi se, da zaposlovanje najetih morilcev ni nikoli vplivalo na Escobarjevo vest. Zanj je bil to le del posla in zelo dobro ga je začel uporabljati v svojo korist.

Leta 1971, še zgodaj v svojem razvoju, je Escobar pokazal še en vidik svojega kriminalnega ega, ki je postal ključen za njegovo kariero; to je bila zmožnost oblikovanja svoje javne podobe z uveljavljanjem svoje lastne družbene pravičnosti.

Diego Echavarría je bil bogat konservativni lastnik tovarne v Envigadu. Veliko njegovih delojemalcev iz nižjih slojev ga ni maralo, saj jih je odpuščal in zato so morali zapustiti svoja domovanja. Medtem pa je on (Echavarría), širili svoja imetja. Tistega poletja je bil ugrabljen in zadržan za 50.000 ameriških dolarjev odkupnine, ki jo je odplačala njegova družina. Njegovo telo pa je bilo najdeno tedne kasneje v luknji v tleh, nedaleč od kraja, kjer je Escobar živel v tem času. Čeprav ni bilo neposrednih dokazov, ki bi povezovali Escobarja s kaznivim dejanjem, mu je bilo dejanje neformalno pripisano in tudi sam se ni trudil zanikati svoje vpletenosti. Odpuščeni delavci, ki so živeli v revnih četrtih, po tem ko so jim odvzeli domove, so ga začeli občudovati klicati "El Doctor" in postal je nekakšna lokalna legenda.

Že od začetka je bil Escobar obdarjeno z zmožnostjo, katera je privabila javnost na njegov breg. Rad je bil imenovan kot "don ljudi", za ugledno in občudovanja vredno osebnost, kljub vulgarnosti svoje politični in banditske podobe.

Prehod na trgovanje z mamili je bila za nekoga kot je bil Escobar povsem naravna poteza. Leta 1976 je bil Escobar aretiran s svojim bratrancem Gustavom, ko je prečkal mejo Ekvadorja z devetintridesetimi kilogrami kokaina, potem ko naj ju bi nekdo izdal DAS-u (Departamento Administrativo de Seguridad). Escobar takrat ni bil aretiran prvič, celo odsedel je že krajše zaporne kazni, vendar tokrat je bila situacija resnejša. Sodnica, ki je bila pripisana njegovemu sojenju je bila Mariela Espinosa. Ker je zavrnila podkupnine Escobarja, je Escobar z hitrim pregledom njenega ozadja izvedel, da sodnica nima dobrih razmer z svojim bratom, ki je bil odvetnik. Escobar je najel njenega brata, da bi ga zastopal in pravilno napovedal, da bo zaradi tega sodnica odstopila od njegovega sojenja. Novi sodnik se je izkazal za lažje podkupljivega, Escobar in ostali so bili osvobojeni. Medtem ko je pritožbeni sodnik poskušal ponovno aretirati Escobarja in ponoviti sodni postopek na poštem sodišču, je postopek s pritožbami Escobar zakasnil za leto. V roku enega leta sta se dva agenta DAS, ki sta ga aretirala, izkazala za umorjena.

slika 3 Pablo Escobar

Pablo je ugotovil vzorec pri ravnanju z oblastmi, kar je postalo njegov značilni znak. Kmalu pa se ga je prijel še osebno krojen in svetovno znan slogan "plata o plomo" (srebro ali svinec). Slogan ponuja žrtvi izbiro; lahko izbere lažjo pot, torej sprejme njegov denar ali pa izbere težjo pot; smrt (z naboji – strelivom). Posameznik je torej sprejel Escobarjevo srebro ali njegov svinec. Podkupnino ali smrt.

Kolumbijski mamilarski gospodar ni pozabil niti Mariele Espinose. Čeprav je ni dal ubiti, jo je obsodil na prekletstvo pešpoti do konca življenja; kadar je kupila nov avto, je bil vedno ukraden, odrinjen s pečine ali zažgan. Ta strategija se je izkazala za zelo učinkovito in kasneje dobro uveljavljeno.

Leta kasneje je Escobar pobil toliko sodnikov in njihovih družinskih članov, da so novi sodniki zavrnilo sodelovanje pri njegovi sodni obravnavi. Tožbe so bile takoj opuščene ali pa so

datoteke o njegovi sodni obravnavi takoj izginile, ker so se sodniki in policija poskušali izogibati prečkanju njegove poti.

slika 4: Escobar z družino

Ko se je njegovo poslovanje s preprodajo mamil širilo, je njegov dobiček prekomerno naraščal. Escobar je lahko od proizvajalcev in predelovalcev kupil nadzor nad poslovanjem in plačal za svojo zaščito. Le malo uslužbencev organov pregona se je želelo upreti Escobarju, saj bi jih doletela ena izmed dveh usod: prevzem podkupnine ali umor. Escobar je celo dovolil razkrinkanje manjših nelegalnih pošiljk, ki so jih organi pregona prestregli, pod pogojem, da je večina večjih pošiljk prešla. Tako je bilo videti tako kot, da so organi pregona opravljali svoje delo in se izognili sumom. Finalni dobiček je več kot nadoknadil izgube. Med letoma 1976 in 1980 so se pologi v bankah štirih glavnih kolumbijskih mest več kot podvojili. Toliko krvavih ali umazanih ameriških dolarjev je prešlo v državo, da so elitisti države začeli iskati načine, kako iztisniti svoj delež, ne da bi kršili zakon. Administracija predsednika Alfonsa Lópeza Michelsena je celo uvedla prakso, ki je dovolila, da se neomejene kvantitete ameriških dolarjev pretvorijo v kolumbijski pesos. Vlada pa je sodelovala tako, da si je zakrila oči.

Denar je pritegnil pozornost drugih, ki so želeli izkoristiti svoj uspeh. 13. novembra 1981 je Jorge Luis Ochoa povedal Escobarju, da je bila njegova sestra Marta Nieves Ochoa ugrabljena. Družina Ochoa z ostalima bratoma Fabiom in Juanom Davidom in njihovim očetom Fabiom Ochoa Restrepo, je bila zelo spoštovana in dolgoletna partnerica v Escobarjevem mamilarskem poslu. Martho je ugrabila levičarska gverilska skupina M-19 in zahtevala odkupnino dvanajstih milijonov evrov. Escobar je že vzpostavil stik z nekaterimi člani skupine in jim zagrozil, da je to potezo proti svojim prijateljem vzel nadvse osebno in, da je nebo toleriral. Sklical je sestanek v Hacienda Nápoles, ki se ga je udeležilo 200 preprodajalcev mamil iz vse države, vključno z njegovim sodelavcem Carlosom Lehderjem, ki je nekoč že pobegnil poskusu ugrabitve iste gverilske skupine. Napovedali so ustanovitev lastne paravojaške organizacije Muerte a Secuestradores / MAS (Smrt ugrabiteljem). Z letali so spuščali letake nad nogometne stadione, ki so obljubljali maščevanje in vključili fotografije voditeljev M-19, čeprav je Escobar tako kot mnogi drugi člani MAS-a ostal anonimen. V sodelovanju z policijo in vojaško silo je pri lovu na M-19 in v nekaj mesecih ubil 400 gverilcev, pa tudi njihovi prijatelje in družinske člane. Po absolutnem razkroju organizacije je bila Marta Nieves izpuščena, 16. februarja 1982. Z njeno izpustitvijo je MAS osvobodil dvajset gverilcev in plačal M-19 več kot milijon dolarjev.

Escobar je pokazal, kako močan je, in ponovno vzpostavil odnos z organizacijo, kjer je dominiral. Poleg tega pa je bilo javno mnenje nekaterih tudi to, da je z bojem proti M-19 še bolj legitimiral prodajalce drog. Takrat so gverilci predstavljali večjo grožnjo kot zloglasen mamilarski kartel "Narcos", ki so na nek način branili družbeni red. Navsezadnje so v Združenih državah Amerike uživali veliko večino kokaina kot v Kolumbiji; Kolumbijci so videli le dobiček.

2.3 Analiza primera, ki temelji na dejavnikov njegovega otroštva in adolescence

Nekateri ljudje se rodijo lačni. Karakteristika, ki Pabla Escobarja najbolj spregledano povzame je prav njegova neizčrpna lakota. Pablo Escobar ni hrepenel le po blaginji in uresničitvi svoje banditske podobe, s čimer je dokazal, da je več kot le kriminallec. Njegova prepričanja so bila paradokсна, njegova dejanja pa prav zato družbeno plemenita. Pablo Escobar v očeh mnogih pripadnikov buržuazije izpolni nedosegljive sanje majhnega posameznika brez sredstev in možnosti. Vsem obupanim in izčrpanim Kolumbijcem je postavil dokaz moči surove volje in predanosti svojim ciljem. Za vse upanje, ki ga je ljudem vbrizgal, ne le z svojo suverenostjo, temveč tudi z dobrodelnimi dejanji, jim je pokazal, da je na njihovi strani. S svojim očitnim opredeljenem do oblasti, se je z preprostimi ljudmi poenotil, jim sporočil, da lahko tudi sami premagajo okolje, ki jih otežuje. Prikazal je, da si tisti z lačnimi očmi zapolnijo veliko večji krožnik. Escobar pa je vedel tudi, da takšna lakota terja svojo ceno; vedel je, da tudi preveč ni nikoli dovolj. Človeška požrešnost in ponos nista le del človeškega propada, temveč tudi propada Pabla Escobarja.

Pri dvojnosti, ki nam jo predstavi življenje Pabla Escobarja nastopi razdvojenost. Ali je imel Pablo Escobar res slabe namere brezobzirnega kriminalca, ali je bil le posameznik, ki jemlje oblastem in vrača revnim, z edinim sredstvom, ki mu ga je dodelilo okolje – kriminalom? Vsak odtенок razdvojenosti je prav zaradi relativizma in vrednot težko obkljukati ali odkljukati, lahko pa se namesto obsojanja spopadamo z razumevanjem. Sledeča psihološka analiza Pabla Escobarja ponudi skozi pregled njegovih življenjskih dejavnikov razumevanje. Upam, da se dokoplje kaj bližje razkritju uganke, ki je bila edinstvena lakota Pabla Escobarja.

2.4 Razvojni dejavniki in njihova obravnava

a) Revščina

Pablo Escobar je opisoval svoje otroštvo kot revno in skromno, čeprav dan danes vemo, da je ta trditev precej hiperkrična. Escobarjeva družina je bila ustaljena precej udobno v kolumbijski buržuaziji. Gotovo pa ne moremo zanikati, da je bila v Kolumbiji prisotna splošna revščina in kultura sebičnosti. Prebivalci Kolumbije so trpeli spričo požrešne oblasti, ki je vodila državo v korupcijo. Mladi Escobar je bil vselej obkrožen z kriminalom in vrednotami, ki jih sabo prinese; malomarnost, zvižanost, skrivnostnost, preklinjanje, slabe ambicije za šolanje, uporabo droge itd. V vidiku revščine Escobarjeva lakota ni prav nič edinstvena, saj gotovo ni bil edini, ki si je v družbi delil kulturo kriminala. Že sama oblast je bila oblast kriminala belih ovratnikov, ki je jemala vse bolj obubožani družbi, družba pa se je obranila z svojo verigo kriminalnih dejanj. Na ulicah so potekale manjše kraje osebnih predmetov, prevare in ugrabitve, ki jih je kmalu povzel še Escobar. Ne vemo, iz kje točno je izhajala Escobarjeva močna ambicija, vendar vemo, zakaj se je z njo spopadal z kriminalom. Sam je bil z njim oškodovan, preganjan kot otrok, ko je

njegova mati poskušala pri šolskih otrocih uveljaviti spremembe. Kot otrok je spoznal, da dobrotniki ostanejo lačni in preganjani.

Morda je Escobar označil svoje otroštvo kot revno, ker ga je primerjal z bogastvom v vrhuncu svoje kariere. Videti je, da je Escobar do revščine razvil določeno stigmo in sram. Sramoval se je svojega očeta, ki je bil po poklicu kmet in morda, zasovražil svoje starše ker so v igri nepravilnosti ravnali pravično. Nastradal pa je on. Morda, ni prenesel, da bi ga upognila odklonska družba in z njo revščina. Napadel jo je z istim orožjem kot ona njega – kriminalom in surovo resničnostjo.

b) Zavračanje s strani sovrstnikov

Escobar naj bi bil precej vsakdanji najstnik. Opisan je bil sicer z lastnostmi lenega in zanemarjenega najstnika, ki je dasi vedno vedel kaj hoče. Družbi je bil nedvomno že takrat pogodu, saj je bil izvoljen za predstavnika revnejših otrok in se navzemal za njihove obroke. Ne dvomno je imel Pablo poleg sebičnih razlogov tudi lastnosti dobredelnika. Vedel je, kako je živeti v revščini in strahu, zato ju morda, ni privoščil nikomur drugemu. Gotovo je za voljo tega pri vsečnosti kopicil točke. Seveda, pa je pomembno tudi to, da se zavedamo kako sveta je vez zaupanja in spoštovanja v svetu kriminala. V revnih območjih sveta, predvsem v nebelih kulturah so vezi med ljudmi, ki spominjajo na sorodstvo precej pogostejše. Že sam uspeh mladega Escobarja kaže na zvestost vrstnikov do njega, saj svojih zvičaj in manjših zločinov ni mogel upravljati sam. Tudi kasneje je svoje obsežno obzorje sodelavcev obravnaval kot svojo "familijo".

slika 5: Pablo Escobar v mladosti

c) Šolski neuspeh, nedokončana šola, izključitev

Pablo Escobar v svoji šolski dejavnosti ni kazal izrecnih posebnosti. Vedno je vedel, da šola v Kolumbiji predstavlja le trdo delo, ki je v redkih primerih poplačano. Šolo naj bi izdeloval brez kakor kolikšnih vpadljivosti in celo brez večjih težav. Obiskoval naj bi celo študij, kar je za mladega Kolumbijca tistega časa precej očarljivo. Izobraževanje pa naj bi kasneje opustil, saj je v letih študija zaplaval v vode kriminala. Če predpostavimo, da je tako naredil življenjsko razborejši gib, ki se je kasneje izkazal za pravilnejšega (v sklopu njegovih ciljev), to dejanje ni napačno.

d) Vzgojni stil, nadzor otrok, duševne motnje staršev

Predpostavljeno je neformalno pravilo starejšega sveta, ki pravi, da premožnejše družine svoje otroke držijo na krajši vrvi. Zaradi njihovega porekla so obravnavani kot pomembnejši, zato nanje svet in starši zagotavljajo večjo varnost in odmaknjenost odklonskosti. Vzgojeni so drugače, bolj zadržano, ponosneje in z potrpljenjem. Za otroke revnega porekla je značilno pogosto, da se vzgajajo tako, kot jim življenje spotoma nameni. Escobar je bil gotovo vzgojen z manj nadzora kot otroci prestižnejših Kolumbijcev. Navsezadnje, če bi njegovi starši prakticirali strogo vzgojo, ne bi redno kadil trave, lenaril in se že mlad vmešal v ulični kriminal.

Njegova mati je bila osnovnošolska učiteljica, ki je pogosto s ponosom govorila o svojem očetu, ki je bil tihotapec in bandit. Morda je za zvijačne bandite v Kolumbiji vedno veljala stigma občudovanja ali pa je svojega očeta Escobarjeva mati tako hvalisala zaradi vrednot, ki jih je sama prevzela iz banditske družine. Ne glede na pravilnost eno izmed možnosti, so se Escobarju banditi in gangsterji že kot majhnemu naslikali v določeni luči. Imel jih je za heroje, junake, ki služijo mastne denarce ob tem pa še rešujejo dekadenco družbo. So inteligentni, pogumni, mirni, drzni, simpatični in očarljivi – vse kar je postal še sam. Najbolj je občudoval gangsterja Pancho Villa in Al Capona in tudi sam kasneje nastopal v njunem duhu.

slika 6 Pablo s svojo materjo

Spričo pomanjkljivega nadzora staršev, se revnejši otroci pogosto znajdejo v nezdravem brezdelju. Escobarju je bilo pogosto dolgčas, kar za adolescenčne ljudi naj ne bi bilo dobro. Preveč prostega časa ljudi pripravi do početja absurdnih stvari, zavoljo zabave. Morda, če bi bil Escobar zaposlen z čim, kar bi njegovo ambicioznost usmerilo v bolj konformistično izrabo, ne bi izvajal odklonskih dejanj. O duševnih motnjah njegovih staršev ni znano.

e) Psihopatija, pomanjkanje empatije – duševne motnje

Pablo Escobar naj ne bi bil duševno bolan. Seveda, pa je poznanim veliko različno izraženih spektrov. Težko bi bilo v takšnem pogledu določiti mejo med ambicioznostjo in neobzirnim empatičnim ravnanjem, tako kot med genijem in norostjo. Težko je reči, kakšen človek v vsakdanjem poklicu ubija in oškoduje ljudi, ambiciozen ali duševno bolan? Njegovo strahotno ravnanje bi lahko zagovarjali z ščitenjem svoje družine, načina življenja in ponosa in ne z nekakšnim všečnim ravnanjem, ki mu prinaša zadovoljstvo. Takšna odklonska kriminalna kultura banditov je bila v Kolumbiji precej običajnejša, zato morda tudi sam ni kritiziral svojih dejanj, kot jih mi danes. Med gangsterji in banditi velja pregovor: "Moje ravnanje ni osebne narave, to je striktno biznis". Prav gotovo se je Escobar ravnal po tem izročilu. Poraz svojih nasprotnikov ni videl kot ugajanje osebnim načelom, temveč kot način preživljanja.

f) Inteligentnost, jezikovne sposobnosti

Brez zabeleženih posebnosti. Seveda, pa premore človeška inteligenca več različno izraženih področji. Pablo Escobar se morda ni odlikoval v šoli, vendar je predstavnik majhne peščice populacije, ki bi znala ustanoviti in voditi tak mamilarski imperij. Nedvomno pa ne smemo pozabiti na premišljenost, predanost, pogum, ponos in ostale veščine, ki jih ta stroka zahteva.

Escobar tu izkaže svoje ulično znanje brez primere, ki je v vsako dnevniku Kolumbijcev brez dvoma pomembnejše od znanja, ki ga najdeš v knjigah. Jezikovna odstopanja niso zabeležena.

g) Motnje v genetskem delovanju

Ni zabeleženo, niti razvidno.

h) Kazni, nagrade

Escobar je že kot mlad človek doumel, da Kolumbija ne nagrajuje pravičnežev. V svojem iskanju uspeha ni slepo vztrajal pri načinih, ki so ne plodni, kot recimo šolanje. Svojo pravičnost pa je uveljavljal kasneje, ko si jo je pridobil z nepravičnim ravnanjem. Morda je verjel, da je pravičnost nagrajena v duhovnem svetu, zato je svojo dobrodelnost jemal nadvse resno. Njegova družina je bila namreč izjemno verna. Torej, ni čakal, da ga za svoja pravična dejanja v podjarmljenosti nagradi oblast in življenje, temveč si je ustvaril svojo pravico, pri kateri ljudje in sreča, oziroma usoda nista imela moči. Podzavestno se mu je kot mlademu med prepričanja vsadilo spoznanje, da tisti, ki ravnajo najbolj podlo (kriminal belih ovratnikov), živijo v največji blaginji. Za svoja kazniva dejanja so bili nagrajeni, Escobar pa je le posnemal njihovo dokazano prakso.

i) Kriminalnega vedenja se naučimo s posnemanjem

Pablo Escobar je odraščal v kulturi, ki je v tistem času nagrajevala in morda celo poveljevala odklonsko dejavnost in njene prakticiste. Posnemal je vedenja, ki so se ne le njemu, temveč tudi družbi zdela nagrajena in spoštovana. Posnemal je svojo mesto okolico, ki je bila polna odklonskih dejanj in se še sam stalil z njo. Posnemanje pa sta navdihovala tudi njegov banditski dedek in velike gangsterske zloglasne spoštovane osebnosti. Hotel je biti kot oni; prestižen, bogat, vpliven.

j) Kriminalno vedenje kot posledica frustracije

Več kot očitno je Escobarja finančno in družbeno stanje svoje družine frustriralo, še več, frustrirala ga je družba, v kateri je vsak posameznik ne glede na dobroto, obsojen na dekadenco. Želel je premagati Kolumbijski sistem, ki je zatiral vso družbo in z njegovo družino, katere revščina ga je podzavestno zaznamovala.

k) Zločin zaradi poslušnosti

Neomenjeno in težko verjetno. Escobar je bil precej trdodučen in svojeglav. Nad svojimi dejanji, mislimi in življenjem je imel popolno kontrolo. Nihče od domačih ga ni v kriminal nagovarjal, kaj šele silil, čeprav je njegova mati odklonskega dedka vedno predstavljala kot simbol pravičnosti in inteligence.

l) Deindividuacija

Pablo Escobar je bil eden izmed izrecno izmed samostojnih in samorastnih ljudi. Ni potreboval opore drugih ljudi za jamčenje svojih dejanj. Ni se skrival v senci drugih, ki so njegove odklonske podvige izvajali zanj. Seveda, pa pri tako velikem imperiju, moči in odvisnosti, ki jo tvoji uslužbenci gojijo do tebe, potrebuješ zaščito in določeno mero anonimnosti. Velike stvari so redko projekt posameznika in Pablo Escobar ne glede na svojo moč, ni bil prav dosti brez svoje ekipe, ki mu je poleg opore gotovo zagotavljala še dopolnilen pogum.

Pablo Escobar je nedvomno ena izmed najbolj notoričnih kriminalnih figur dvajsetega stoletja. Svoj razvpit uspeh si je pošteno zaslužil, ne glede na etničnost svojih dejanj. Prav vsak izmed tistih, ki jih je Escobar oškodoval, je imel pravico prestopa na pol mnenja, ki ga ni pričaral v najsvetlejši luči. Seve, vsak, ki se je kolumbijskem mamilarškem gospodarju postavil po robu je štivil svoje interese, prav tako, kot je Escobar štivil svojo mamilarško družino in njen imperij. Tisti, ki pa so se pod njegovo roko podjarmili ali pod njegovo avtoriteto nazadoval, pa se je s tem ne samo zaštil, temveč tudi obogatili.

Primanjkljaj s katerim se soočamo pri današnjem razumevanju takratnih življenjskih razmer, nas oddali od pravične presoje njegovih dejanj, pri čemer moramo prvotno prepoznati pravilno od nepravilnega. Lahko bi rekli, da bi bil svet veliko lepši brez dejavnikov in človeških ideologij, ki so Pabla Escobarja izoblikovali v to kar je bil, vendar svet in njegovo dogajanje preveč spominjata na akvarij. Akvarij pa je pisan, raznolik in pester le z plenilci in plenom, hrano in njenim lovom.

3. PABLO ESCOBAR: Socialni konstrukt in vpliv "gospodarja drog"

3.1 Robin Hood - socialni konstrukt Pabla Escobarja

Zločinec, ki je kradel bogatim in pomagal revnim. Legenda o Robin Hood se odvija v Anglji v času vladanja kralja Richarda Levjesrčnega. Robin Hood je zaradi svojih dejanj veljal velja za plemenitega razbojnika, kljub razglasitvi za izobčenca zaradi umora kraljevega jelena. Medtem ko se je izogibal temu, da bi ga ujel šerif, se je Robin Hood preživljal s krajo iz rok bogatih popotnikov, ki so šli skozi gozd. Za razliko od večine razbojnikov je Robin Hood vse, kar je ukradel, delil s svojimi privrženci in drugimi revnimi ljudmi, ki so živeli v gozdu. Zgodba je po svetu poznana v večih različicah, a le ta vedno temelji na enaki osnovi. Vedno govori o razbojniku, ki je svoje tatvine dajal tistim, ki so jih potrebovali. V tej zgodbi lahko v trenutku zasledimo globoko povezavo z Pablom Escobarjem. Escobar je bil v svojem času poznan pod več nazivi. Dva izmed teh sta tudi Robin Hood in človek ljudi. Razlog za njegove vzdevke pa tiči prav v njegovi pomoči revnim.

Nekateri ljudje Pabla Escobarja interpretirajo in vidijo kot zlobnega morilca in celo terorista, ki je ubijal brez usmiljenja. V očeh drugih pa je dobrohoten, dobrodelen in časten človek, katerega je skrbel revni del prebivalstva v Kolumbiji. Seveda je nemogoče natančno presoditi njegov značaj in motivacije, vendar obstaja nekaj resnic o njegovem življenju in njegovi podobi. Bil je velik zločinec in oblasti so ga upravičeno označile za kriminalca, vendar je za določen del prebivalstva naredil veliko dobrega. Bil je mojster konstruiranja in trženja svoje socialne podobe in znal je zkoristiti obe strani svoje poznane identitete. Znal je izkoristiti sloves brezobzirnega bandida, v namen pridobivanja moči, hkrati pa se je javnosti predstavljal kot nežen in skromen prijatelj revnih, da bi okrepil svojo javno podporo. Pomembno vlogo pri razvoju njegove osebnosti kot junaka revnih, pa je igral tudi program državljanskega razvoja v katerega je bil vpleten. Primer tega programa je, Escobarjevo vodenje projekta Civismo en Marcha, radijske oddaje, katere namen je bil poučiti člane javnosti o državljanskem razvoju. S tem programom je Escobar pozval javnost, da se je aktivno vključevala v sajenje dreves ob ulicah in javnih krajih, kot so šole in cerkve. Ta program je bil tudi aktivno povezan z razvojem

in sanacijo športnih objektov po vsej državi. Escobar je šport spodbujal kot učinkovito rekreacijsko dejavnost. Čeprav je veliko takih, ki pravijo, da so bila vsa njegova dejanja, namenjena temu da bi manipulirali z množicami, da bi ga le te podprle, pa so mnogi družinski člani in ožji sodelavci o njem govorili kot o čustvenem in toplem človeku. Nekateri Escobarjevi pristaši prav tako trdijo, da je bil Pablo le grešni kozel pokvarjene Kolumbijske vlade. Escobarjevo življenje, osebni razvoj ter njegovo družbeno konstrukcijo Robina Hooda lahko tako vsaj delno razložimo z družbenimi in političnimi razmerami v Kolumbiji. Escobar kot oseba in Escobar kot mit sta oba produkta nasilne in nemirne zgodovine Kolumbije.

Če uporabimo *merila Grahama Seala za legende o prepovedanih junakih* se Escobarju Robin Hood persona popolnoma prilega. Če že ne drugače, se mu prilega vsaj na podlagi tega, kar verjamejo njegovi podporniki. Ta razlaga ponavadi izpusti ali zanika stotine pripisanih umorov Escobarju in se namesto tega osredotočil na njegovo radodarnost in domnevno častno naravo. Delil je z revnimi in vedno je prelisil oblasti ali jim kako drugače ušel. Umril je v streljanju, kot se za junake izven zakona spodobi. Mnogi pravijo, da je pobegnil oziroma si vzel svojo življenje v zadnjem trenutku in oropali sovražnike zadovoljstva, da so ga ubili. Tako kot Robin Hood je Pablo Escobar videti kot še en nevaren razbojnik, vendar je postal izjemno močan in bli svoj boj proti avtoriteti. Pablo kot človek ljudi, ni le pomagal revnim vendar je bil vključen tudi v več dobrodelnih organizaciji. Doniral je ogromne količine denarja za izgradnjo cerkev, šol in bolnišnic. V sodelovanju s katoliško cerkvijo pa je prav tako izvedel več projektov. Ti projekti so bili namenjeni zagotavljanju učinkovite zdravstvene oskrbe in izobraževanja revnih ljudi v družbi. Revnim ni pomagal le z denarjem vendar je za otroke kolumbijskih družin, ki so bile del nižjih slojev gradil tudi nogometna igrišča in druge športne objekte. Zaradi ljubezni do nogometa je podpiral številne ekipe pri sodelovanju v državni ligi in na drugih turnirjih. Nekateri njegovi drugi projekti pa so bili namenjeni izboljšanju sanitarij in distribuciji električne energije v barakarskih naseljih. Nikoli se ni zgodilo, da je revež nekaj potreboval Pablo pa mu to ni zagotovil. Prav tako je dal zgraditi tudi ogromno hiš v zahodni Kolumbiji. Tako je iz sebe naslikal sliko heroja in postal vpliven človek. Poleg velikega vpliva, ki ga je imel na takratno Kolumbijsko družbo in razvoj Kolumbije v naslednjih letih pa Pablo ni bil le predmet socialne slike, ki jo je prikazoval. Bil je tudi dober oče in družinski človek. Kot pripovedujejo nekateri viri, je Escobar zažgal dva milijona dolarjev v gotovini, samo da bi hčerko pogrel skozi noč v času ko je bil na begu.

Pablo Escobar se je do tega, da je postal močna socialna podoba dokopal z svojo že prej omenjeno dvojno igro. Po eni strani je igral dobrega človeka in s tem pridobil podporo ljudstva, po drugi pa je kot krvoželna osebnost pognal strah v kosti vsakemu, ki je prekrizal njegove načrte. Uspeh njegove dvojne igre se je pokazal, ko je bil leta 1982 izvoljen za nadomestnega kanclerja v kongresu države. Izvoljen je bil, saj je pokazal sočutnost do ljudi in zato je bil med Kolumbijci priljubljen. Žal pa je bil dve leti kasneje prisiljen odstopiti od kampanje zaradi razkritja njegovih kriminalnih dejavnosti. Pravosodni minister, ki je vodil prizadevanja, pa je bil umorjen. Umoril pa ga je Pablo Escobar.

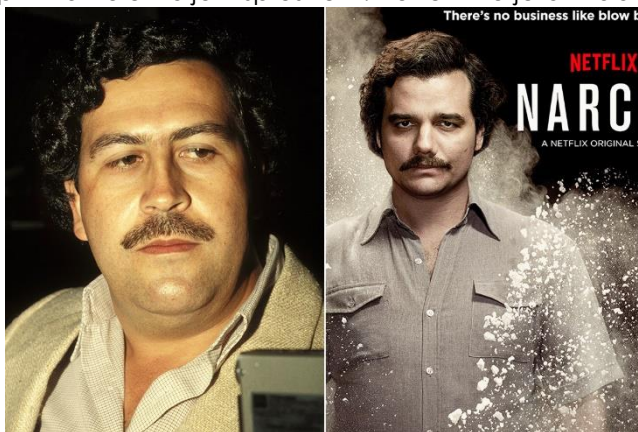
Arhetipi figure Robin Hood v sodobnih družbah so običajno družbene konstrukcije. Skoraj v vsaki družbi na svetu obstajajo družbene konstrukcije figur Robina Hooda. Takšno podobo imajo družbeni razbojniki v smislu, da se ukvarjajo s prepovedanimi dejavnostmi v tem procesu pa jih posamezniki povečujejo. Podpirajo jih predvsem posamezniki kateri se čutijo, da jih sistem izkorišča. Tradicionalni razbojniki za razliko, pa so samo vpleteni v prepovedano vedenje, da služijo svojim osebnim interesom.

**"... socialni razbojnik je resničnost, ki motivira določene oblike političnega odpora k zatiralnim režimom v kmečkih družbah."
(Graham Seal, 2008)**

Socialni razbojnik je torej nekdo, ki zaradi svojih dejanj ni sprejet iz strani zakona in sistema vendar je sprejet iz strani (ponavadi kmečke) družbe. Te razbojnike pa družba ponavadi vidi in sprejema kot heroje. Iz vsega že prej omenjenega je tako razvidno, da je podobnost med Pablom Escobarjem in Robin Hoodom globoka in močna. Kot Robin je bil tudi Pablo socialni razbojnik. Tako lahko v smislu te primerjave zaključimo, da se socialna slika Robina Hooda res poda našemu Pablu Escobarju.

3.2 Nepozabna osebnost z močnim vplivom na Kolumbijo

Če smo v prvem delu omenili vpliv Escobarja na revno Kolumbijsko družbo pa se bomo v drugem delu osredotočili na njegov vpliv na Kolumbijo v splošnem. Po tem ko je bil Pablo Escobar ustreljen na strehi v Medellinu v Kolumbiji, se je kartel, ki ga je zgradil za prevoz kokaina v ZDA kmalu razšel. Kljub temu, da se je Escobarjevo življenje končalo pred skoraj 28 leti pa premagati njegovo zapuščino ni enostavno. V njegovem domačem kraju Medellin prebivalci, ki živijo v domovih, ki jih je zanj zgradil, še danesnačrtujejo iskrene poklone ob vsaki obletnici njegove smrti.

Naslovnica nadaljevanke Narcos *slika 7 Pablo Escobar in igralec, ki ga je igral v oddaji Narcos*

Dvorec, v katerem je Escobar živel z družino, je bil leta 1988 bombardiran in zapuščen, danes pa je postal simbol Escobarjeve dobe - tiste, ki se je oblasti želijo znebiti. Kljub željam oblasti, da bi se Escobarjeve dobe znebili pa je njegov dom danes glavna turistična atrakcija v soseski El Poblado v Medellinu. Oblasti pa ga kmalu mislijo nadomestiti z javnim parkom, ki bo posvečen tisočem ljudi, ki so jih v Kolumbiji pobili zaradi sporov med mamilarškimi tolpami. Medellin je leta 1991, na vrhuncu Escobarjevega konflikta z oblastmi, zabeležil 6.349 umorov, toda fascinacija nad legendo o Escobarju je resnično zasenčila to resničnost in zgodbe okoli njega so še vedno priljubljene. Po poročanju Netflixa so ekscentrične podrobnosti njegovega življenja prek izjemno uspešnih serij, kot so na primer Narcos in druge televizijske nadaljevanke in dokumentarci, pritegnile več kot 60 milijonov gledalcev. Za mnoge je Pablo še vedno "kolumbijski Robin Hood". Tako menijo zlasti v soseski, ki nosi njegovo ime in kjer je ljudem, ki so prej živeli na lokalnem smetišču, podaril vsaj 440 hiš. Mnogi v tej soseski njegovo ime še vedno častijo.

"Vidim ga kot drugega boga" je za fiskovno agencijo povedala Maria Eugenia Castano medtem, ko je prižgala svečo na oltarju, na katerem je stala Escobarjeva fotografija. **"Zame je Bog prvi, nato pa on."**

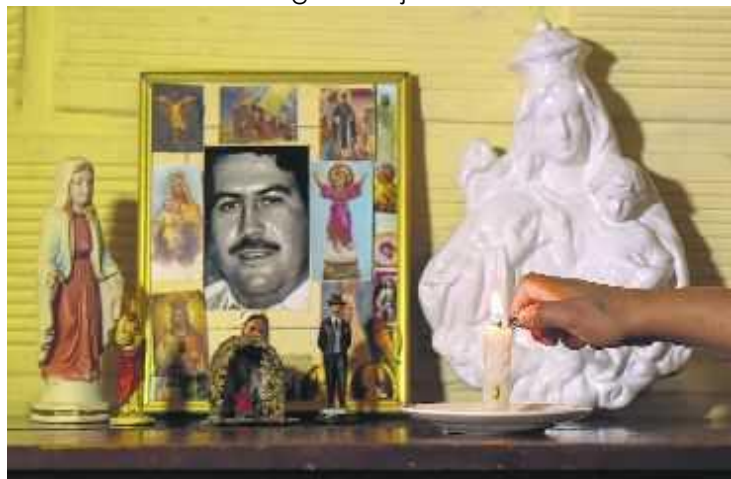
Njegova pomoč revežem pa ni edini razlog zakaj Escobar še danes ostaja pomembna in nepozabna osebnost.

V sedemdesetih letih se je Kolumbija v glavnem ukvarjala s preprodajo mamil ter gojenjem marihuane. Do devetdesetih let je Kolumbija postala glavni svetovni izvoznik kokaina. To časovno obdobje (1970-2000) je imelo trgovanje z drogo večinski vpliv na kolumbijsko gospodarstvo. Natančneje, kolumbijsko gospodarstvo je leta 1987 zraslo za 5,5% in to vse v času vrhunca trgovine z mamili. Kolumbijci s trgovino z mamili še danes zaslužijo več kot katera koli druga država zahodne poloble. Dobiček od nezakonite trgovina z mamili tako predstavlja 2,7% celotnega BDP Kolumbije. Nobena skrivnost ni, da imajo mamilni karteli pomemben vpliv na gospodarstvo zaradi velike količine bogastva, ki ga ustvarjajo. Že sam zloglasni kartel Medellin katerega je začel Pablo Escobar slovi po tem, da zasluži približno 2 do 4 milijarde ameriških dolarjev letno in tako po svet konkurira številnim podjetjem. Kokain je tako tesno povezan s kolumbijsko politično in gospodarsko sceno. Državna industrija drog naj bi bila vredna več kot 10 milijard dolarjev. Z trgovino z mamili katere glavni začetnik je bil Pablo in njegov kartel Medellin je Kolumbijska ekonomija tako doživela razcvet.

V svojem vrhuncu je Pablo Escobar letno ustvaril več kot 4 milijarde dolarjev denarnih prihodkov. Njegov kartel pa je nadzoroval več kot 80% ponudbe Severne Amerike. Prvotno je bil kokain obravnavan kot način, kako pomagati vzgojiti nižji sloj, tako da vzamejo denar od bogatih Američanov in ga dajo v roke pozabljenim ubogim Kolumbijcem. Za Pabla Escobarja, pa je bilo jegovo izjemno bogastvo pridobljeno s trgovino s kokainom pomembno predvsem za financiranje socialnih projektov, kot je na primer Barrio Pablo Escobar. S tem projektom je zgradil naselje, ki ima danes 13.000 prebivalcev. Največja problema v tistem času pa sta bila nasilje in smrt, ki sta bila povezavi z davčno blagajno in drogami. Prav nasilje in smrti pa še danes veljata za Escobarjev zadnji propad in še naprej zavirata rast v Kolumbiji.

Seveda je Escobar z začetki trgovine z mamili tako v preteklih letih močno vplival na gospodarstvo Kolumbije, vendar lahko se vprašamo kako donosni poslovni model Pabla Escobarja na prodajo vpliva danes? Escobarjeva taktika je še danes uporabljena iz strani predvsem naftnih kartelov.

Kralj Narkosa je zasul trg z oskrbo in pustil, da je cena kokaina padla tam, kjer je trg odločil. Tako danes deluje tudi OPEC ali tako imenovana organizacija držav izvoznic nafte. Trgovina z mamili v državi ni vplivala le na razvoj ekonomije, ta je namreč doživela tudi hitro spremembo gospodarskih struktur, vzorcev razporeditve prebivalstva, urbanih struktur, oblike in funkcije države, družbenih in etičnih vrednot ter običajev in prepričanj. Te spremembe so spremljal visoke stopnje nasilja in nereda ter razvoj vseh vrst konfliktov, ki državo občasno spravijo v razmere, iz katerih se zdi, da ni več izhoda.

slika 8 Oltar posvečen Pablu Escobarju

Za Kolumbijce je tako zelo znan občutek, da je narod v trajni krizi, na točki propada ali na meji kaosa. Hkrati obstajajo razlogi za domnevo, da je za to navidezno krizo razmeroma trden in stabilen sistem, ki se je sposoben prilagoditi najrazličnejšim situacijam. Zdi se kot, da nasilje in vznemirjenje vedno spremljajo gospodarski razvoj, družbene spremembe in politični napredek. Uničena mesta se v Kolumbiji vedno dvignejo iz svojega pepela. Dokaz za to pa je kako se je

Medellín po smrti Pabla Escobarja preoblikovan iz kraja, kjer njegovi prebivalci niso hoteli živeti (najbolj nasilnega mesta na svetu) v mesto, katerega podoba je raj v nastajanju.

3.3 Posledice Escobarjevega življenjskega sloga

Življenje vodje kartela Medellin bi lahko opisali s tremi besedami. Droge, denar in umori. Takšen življenjski slog kot ga je živel Pablo Emilio za seboj pusti posledice. Posledice niso vidne le na Pablovem ugledu in njegovemu ožjemu krogu prijateljev ter družine, temveč tudi na družinah njegovih žrtev. Poleg tega so posledice še danes velike v svetu kriminala in drog. Za čas svojega življenja je Pablo Escobar krog kokaina razširil daleč po svetu. Uporabil je nove tehnike tihotapenja drog, ki jih mnogi karteli in tolpe uporabljajo še danes. Lahko bi se reklo, da je stlakoval cesto kokaina ter dokončno sklenil krog črnega trga. Z njegovim načinom reševanja problemov je za seboj pustil veliko število mrtvih. Po nekaterih virih naj bi za seboj tako pustil kar med 4000 in 5000 mrtvih vključno z policisti in politiki. Tu je pomembno omeniti tudi njegov način reševanja problemov z vprašanjem "plata o plomo," kar pomeni srebro ali svinec. Posledice njegovih dejanj pa je po njegovi smrti občutila tudi njegova družina.

"My father was much crueler than he appears in the show. He terrorized an entire country." Ali prevedeno "moj oče je bil veliko bolj krut kot ga prikažejo v šovu Narcos. Teroriziral je celotno državo." To je za medije povedal najstarejši sin pabla escobarja Juan Pablo Escobar, ki se sedaj imenuje Sebastián Marroquín. Svoje novo ime je izbral iz telefonskega imenika še preden je njegova družina dokončno zapustila Kolumbijo. Sebastian v intervjuju pove, da sta po smrti očeta z materjo morala prosti za svoja življenja pred kartelom Cali. Njemu in njegovi družini so prepovedali življenje znotraj Kolumbijske države. Zahtevali so tudi vso njihovo premoženje. Povedal je tudi, da so natančno vedeli koliko denarja je imel njegov oče in, da bi jih vse pobili, če bi poskusili skriti en sam kovanec. S tem, da so zapustili državo in predali vse kar so imeli so si rešili življenje. "Morali smo začeti iz ničle," še komentira Sebastian. Prav tako njihovi zgodbi o grožnjah s strani kartela Cali niso verjeli preiskovalci, ki so njegovo mambo obtožili pranja denarja. Sam je v zaporu preživel okoli 40 dni, dokler ga niso spoznali za nedolžnega. Nato se je preselil v Buenos Aires, kjer je živel v relativnem miru dokler Netflixova oddaja Narcos ni oživela zanimanja za njegovo zgodbo. Escobarjev sin pravi, da ga ne zanima obnovitev ugleda njegovega očeta, ampak namesto tega želi, da bi se ljudje držali dejstev takšnih kot so. Pove tudi, da se mu zdi narobe, da oddaje o življenju njegovega očeta vlogo predprodajalca drog prikažejo kot, da je ta kul. Mladi iz vsega sveta mu namreč vsak dan pišejo, da bi radi postali trgovci z mamili in, če jim lahko pomaga. Omeni tudi, da oddaje ne kažejo občutkov osamljenosti, strahu, tesnobe in groze, ki jih je doživljala družina.

"Ko smo bežali, nismo živeli v razkošju. Želim si, da bi imeli hiše z bazeni, kot jih vidite v seriji. Pa tudi obkroženi nismo bili z gangsterji. Bili smo zelo sami, ker so očeta vsi izdali ali pa se predali. Ali pa so jih ubili," še doda Sebastian v intervjuju.

Hči Pabla Escobarja se izogiba družabnim omrežjem in medijem ter živi mirno. Nekaj virov pravi, da se je skrivala skupaj z materjo po Pablovi smrti in zdaj živi pod drugim imenom. To je morda zato, ker je bila Manuela že od nekdaj tarča očetovih sovražnikov. Po besedah njenega brata se je Manuela v mladosti znašla v osredju enega izmed številnih poskusov umora njenega očeta. Preživela je le z lažjimi poškodbami, vendar so po tem incidentu

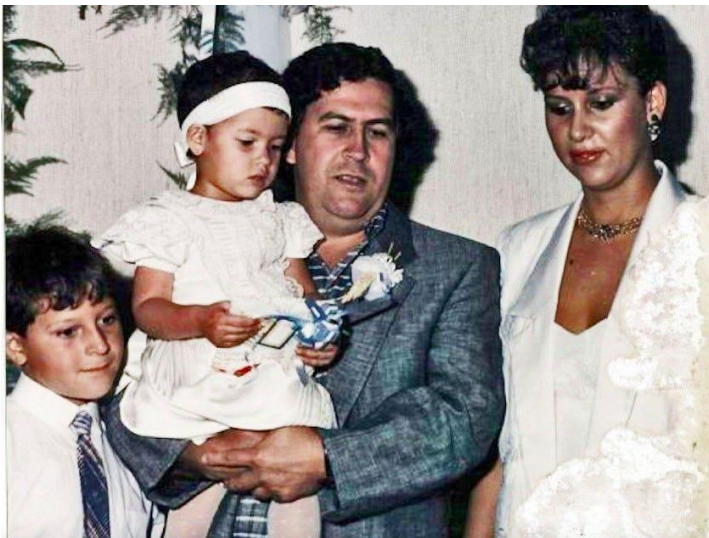

vedno skrivali njeno lokacijo in identiteto.

slika 9 Sebastian Marroquin

Manuela tako nenehno živi v strahu, da bi jo ubili stari očetovi sovražniki, od katerih jih mnogo še vedno deluje v Kolumbiji. Po poročanjih brata pa naj bi se soočala tudi z depresijo in tesnobo zaradi svojih izkušenj, a kljub vsemu še vedno poskuša živeti normalno.

Nihče še danes ne more reči, kaj je naslednje za otroka Pabla Escobarja. Moramo se zavedati, da zaradi očetovih sovražnikov še danes živita v strahu in nevarnosti. Maria Victoria in Sebastian Marroquin sta poskušala popraviti Pablova dejanja, toda rane, ki jih imajo vsi prizadete zaradi njegovih zločinov so nekoliko pregloboke. In čeprav ga v Kolumbiji vidijo kot ljudskega junaka, ga vsi kot naprimer njegova družina ne gledajo pozitivno. Upamo lahko le, da vsi razumejo, da otroci niso njihov oče.

slika 10 Pablo Escobar z družino

Sebastian je o svojem očetu napisal tudi knjigo, ki je bila izdana leta 2014. Knjiga nosi naslov Pablo Escobar, My Father (Pablo Escobar, moj oče). Poleg knjige pa je bil tudi del dokumentarca z naslovom Sins of My Father (Grehi mojega očeta) kjer se je opravičil družinam žrtev svojega očeta.

V mnogih pogledih Pablo še danes ostaja najslavnejši kolumbijski državljan, karizmatični podjetnik brezmejnih ambicij, kar je navdušilo njegovo podobo Robin Hooda. V Kolumbiji se njegova zapuščina dotakne skoraj vseh, a le malo ljudi se strinja glede tega, ali je treba njegovo

zgodbo razumeti kot zabavo ali kot opozorilno zgodbo. Čeprav se ga njegov sin in hči ne spominjata kot dobrega očeta se ga njegov brat spominja drugače in svoje življenje še vedno nadaljuje v Kolumbiji. Zaveda se, da Pablo še danes navdihuje mnoge ljudi po svetu in meni, da je vzrok za to njegova pomoč najrevnejšim ljudem Kolumbije. Na vprašanje, ali je bil njegov brat dober človek, pa je Roberto Escobar odgovoril da je zanj bil in vedno bo. Podobno kot Roberto je v Kolumbiji ostala tudi Pablova sestra. Sestra je v prihodnjih letih po Pablovi smrti organiziral več maš za povezanje Escobarjevih sorodnikov z njegovimi žrtvami in njihovimi družinami. Te so bile uspešne. Vsakemu od žalujočih je izročila simbolično seme - "naj odpuščanje vstopi in raste v njihovih srcih," je dejala. Luz Maria Pablova sestra pa je v pogovoru z nekim novinarjem dejala tudi da ima slogan: "Ne drogam, ne predprodaji, ne nasilju in ja odpuščanju."

Escobarjev kartel je umrl z njim, a se je kljub vojni ZDA proti narko-trgovini, ki je terjala tisoče življenj in več kot devet milijard dolarjev, mednarodna trgovina mamil izjemno razširila. Mamilarsko gospodarstvo tako še naprej ostaja močno. Kolumbija zaradi Escobarjevih začetkov še danes ostaja največja svetovna proizvajalka kokaina. Oče Elkin (župnik katerega maš se je udeleževal Pablo) pa meni, da je Escobarjeva največja zapuščina njegova zgodba.

4. Od heroja do morilca

Ob koncu 70. let 20. stoletja je bil Escobar odgovoren za transport več kot polovice kokaina v ZDA. V Kolumbiji je pričel z investicijami v šole in športne objekte, zato je hitro postal ljubljenec revnih in preprostih prebivalcev, ki so njegova nasilna dejanja in likvidacije pričeli tolerirati. Služil je ogromno denarja seveda ilegalno, a je njegov na prvi pogled neuničljiv uspeh začel še kako nazadovati.

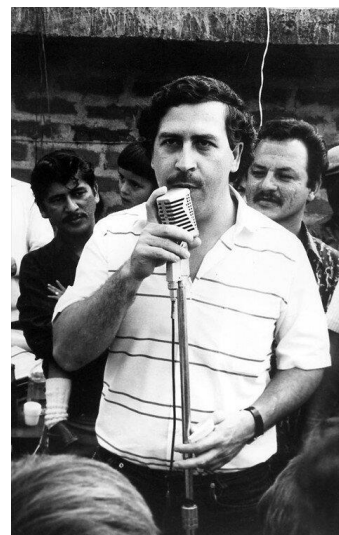
4.1 Politična kariera

slika 12 Escobar v parlamentu

Pablo Escobar se je že zelo zgodaj začel zavedati, da ne želi postati še eden izmed množice navadnih mamilarskih baronov ampak želi pustiti pečat. Da bi si državo podredil oziroma dobil še dodatno na moči, je Escobar moral postati najpomembnejša osebnost v kolumbijski politiki in njeni trgovini z mamili. To bi mu uspelo, če bi bil izvoljen za predsednika. Vedel je, da če bi bil izvoljen za to funkcijo, bi se lahko izognil pregonu ali izročitvi ZDA. Njegov zelo znan citat je "lead or silver". To pomeni, da mora nekdo sprejeti njegovo podkupnino ali pa kroglo, oziroma, da bo vsakdo, ki ne bo želel sodelovati z njim umorjen. Vedel je, da lahko podkupi in prisili kolumbijske uradnike k sodelovanju, toda v ZDA temu ni bilo tako.

Že v zgodnjih letih v Medellinu je Escobar vložil denar v lokalne pobude. S pomaganjem najranjivejšim prebivalcem je osvojil srca revnih. Z gradnjo bank, bolnišnic in pa domov za prebivalce revnih četrti je postal pravi heroj in ljudje so ga imeli radi.

slika 11 Pablov govor

To je bila povsem smiselna taktika Pabla Escobarja, saj je v tako neenakopravnem, obubožanem mestu kot je Medellin, z lahkoto pridobil podporo ljudstva in to je prav tisto, kar je rabil. Na naslednjih volitvah je zato pričakovano zmagal.

Potem pa ga je pravosodni minister Rodrigo Lara Bonilla v govoru obsodil in ga naravnost obtožil preprodajanja mamil. Vsi so vedeli, da je dejansko kriv, vendar se mu večina ni upala zoperstaviti, saj je bil pripravljen na vse. Javno ponižan je bil Escobar prisiljen odstopiti s svojega sedeža. Njegova uradna politična kariera je bila onemogočena. Pablovo jezo so seveda pozneje čutili tudi politiki, ki so bili krivi za njegov neuspeh. Lara Bonilla je bil usmrčen v oboroženem spopadu s strani Pablovih poklicnih morilcev.

Nekaj let pozneje, točneje leta 1989, je med splošnimi volitvami kandidat Luis Galan jasno povedal, da bo v primeru svoje zmaga Escobar na prvem letalu iz Kolumbije, oziroma, da ga bo izročil ZDA. Toda Escobar je udaril prvi. Na kampaniji v Medellinu je Galan za las ušel, potem ko ga je kartelni plačani morilec poskusil ustreliti. Galan je vztrajal, da se bo njegova kampanja nadaljevala. Tedne kasneje je stopil na oder, da bi nagovoril množico 10.000 navijačev v mestu Soacha, 20 kilometrov južno od Bogote. Med živahnimi gledalci, ki so mahali z rokami v zraku, je bil moški z rokami ob straneh. Skozi množico se je stisnil do mesta pred odrom, le nekaj metrov stran od Galana. Tedaj ga je večkrat ustrelil in posledično umoril. Policija je pozneje odkrila, da je bilo za zadetek ponujenih 500.000 dolarjev. Ta dogodek je Pabla Escobarja postavil v središče polemike s pomembno prepoznavnostjo v kolumbijski družbi in ga končno spremenil v pomembno tarčo ameriške Agencije za zdravila, ameriške vlade, Interpol in drugih policijskih mednarodnih agencij, kot je na primer ameriški urad za boj proti drogam. Kolumbijska vlada je bila prisiljena slediti Escobarju, druge možnosti ni bilo.

4.2 Politične razmere v Kolumbiji

Ko se je končalo obdobje Nacionalne fronte, se je v Kolumbiji pojavil nov problem - narkotiki. Vloga države kot dobaviteljice na mednarodnem trgu z drogami se je hitro povečala kljub velikem prizadevanju za prepoved. Nastali so številni zakoni, ki so jih uradniki v Mehiki začeli oblikovati leta 1975. Kolumbija je kmalu zagotovila kar 70% uvožene marihuane v ZDA. Z izkoriščanjem tega dobička so se preprodajalci mamil, zlasti iz Medellina, razširili na trgovino s kokainom, pošiljke pa so naraščale od posameznikov, ki so na ladjah in nizko letečih letalih prevažali večje količine narkotikov. Iz njih sta nastali dve glavni mafiji, podobni organizaciji: prva v Medellinu, ki jo je vodil Pablo Escobar, in druga v Caliju.

slika 13 Pablo Escoba z prijatelji

Na političnem področju je bil prehod z Nacionalne fronte na zmerno politično tekmo med liberalci in konservativci leta 1974 razmeroma gladek. Alfonso López Michelsen iz Liberalne stranke je služil štiriletni mandat predsednika (1974–78) in oblast dal Juliju Césarju Turbayu Ayali, centrističnemu liberalcu.

Nato je bil Cuartas, konservativni kandidat, izvoljen za predsednika. Njegovo predsedovanje so zaznamovale skrajnosti nasilja, ki so preizkušale dolgoročno zavezanost Kolumbije in demokracije. Leta 1984 so posamezniki, povezani z mednarodno trgovino z mamili, ubili ministra za pravosodje. Naslednje leto so gverilci vstopili v palačo pravičnosti v Bogoti in vzeli številne talce, ko je vojska napadla stavbo, je bilo ubitih približno 100 ljudi, vključno s polovico sodnikov vrhovnega sodišča. Ti dogodki so kazali na močan porast moči trgovcev z mamili in na očitno nezmožnost vlade, da nadzoruje teroristične dejavnosti.

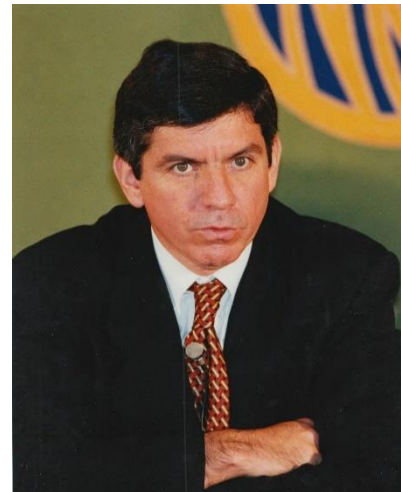
Betancur je poskušal končati gverilsko nasilje. Novembra 1982 je podpisal zakon o amnestiji skoraj vseh vstajnikov, v naslednjih letih pa je lahko prepričal dve gverilski skupini, da skleneta sporazume o premirju. Hkrati se je v državi povečalo število stražarskih skupin, ki so se glede na svoje stališče imenovali, bodisi samoobramba, bodisi paravojaške organizacije.

Predsedstvo Virgilio Barco Vargas, nekdanjega župana Bogote, se je začelo avgusta 1986 z upanjem, da bo izboljšal civilni red, a namesto tega so gverilske skupine postale še bolj aktivne kot kadarkoli prej, paravojaške skupine pa so povzročile celo več smrti kot levi uporniki. Mamilarske skupine, zlasti kartel Medellín, so tudi začele uporabljati teror, da bi povečale svojo pogajalsko moč z vlado. Posledično je umor postal glavni vzrok smrti v državi, leto 1989 pa je bilo najbolj nasilno leto v brutalni zgodovini Kolumbije, saj je zaradi nasilja umrlo več prebivalcev kot v katerem koli letu La Violencije.

Drugi glavni izziv Barca je bil obrniti dolgoročno upadanje stopnje gospodarske rasti, ki jo je zmotila nizka učinkovitost v predelovalnih dejavnostih. Odkritje velikih zalog nafte leta 1985 je bilo velik zagon za izboljšanje gospodarstva in zmanjšanje odvisnosti Kolumbije od zunanjih virov energije.

Izjava predsednika Gavirije iz novembra 1992 o političnem stanju države je zajela eno najhujših let političnega nasilja v novejši kolumbijski zgodovini. Kolumbijske skupine za človekove pravice so leta 1992 zabeležile več kot 4 100 smrtnih žrtev v političnem nasilju, kar je devet odstotkov več kot v letu prej in je primerljivo z rekordom 4 200, postavljenim leta 1988. Število 4.100 za leto 1992 vključuje več kategorij političnih umorov: politični atentati s strani vladnih sil in gveril; tako imenovani poboji beračev, prostitutk, brezdomcev, drugih nezaželenih ljudi in izginotij.

V prvih devetih mesecih leta 1993 število političnih nasilj ni nič upadlo. Več kot enajst ljudi na dan je bilo iz političnih razlogov še naprej umorjenih ali so izginili, približno trije v oboroženem spopadu, šest v neposrednih represijah (politični umor in domnevno politični umor) in eden v "socialnem čiščenju". Socialno čiščenje je pomenilo, da so bili umorjeni predvsem ljudje, ki so bili v času svojega življenja na robu družbe in so bili v njen nezaželeni. Ta obžalovanja vreden podatek se je povečal s povprečno enim izginotjem na dan. Po mnenju predsedniškega svetovalca za obrambo človekovih pravic Carlosa Vicenteja de Rouxa je bila Kolumbija na tretjem mestu na svetu po številu izginotij. Druge kršitve, vključno z mučenjem, so ostale na grozljivih ravneh, medtem ko se je število samovoljnih pridržanj, zlasti zaradi zločinov terorizma, povečalo.

slika 14 Cesar Gaviria

V kategoriji političnega nasilja pa izstopa celo vloga povezanih državnih agentov in paravojaških skupin. Po navedbah Andske komisije pravnikov, naj bi v prvih devetih mesecih političnega nasilja leta 1993 vojska in varnostne sile storile približno 56 odstotkov političnega nasilja, 12 odstotkov le tega naj bi izvedle paravojaških skupin, 25 odstotkov gverilci in 7 odstotkov skupine, znane kot PEPES ali zasebni morilci. Od zlorab državnih agentov jih je več kot 70 odstotkov storila vojska, 11 odstotkov pa policija.

Sorazmerna odgovornost za politično nasilje se je leta 1993 preusmerila zaradi zaostrovanja vojne in povečanja ciljnega in neselektivnega nasilja s strani pripadnikov kartela Medellín in uporniških sil. Po uradnih podatkih, je na primer leta 1992 zaradi preprodajalcev mamil in gverilcev življenje izgubilo približno 800 policistov. Število od januarja do maja 1993 je bilo malce nad 230, kar kaže, da se je nasilje zmanjšalo.

Konec leta 1992 in v celotnem letu 1993 je kolumbijska vlada sprejela izjemne ukrepe za boj proti nasilju, ukrepe, določene v uredbah o notranjem nemiru, in poznejša prizadevanja za pretvorbo uredb v trajno zakonodajo. Ti ukrepi pa so mnoge zmotili, saj naj bi predstavljali napačno pot do socialnega miru v Kolumbiji. Omejitve posameznikove svobode in povečane pristojnosti vojaške ustanove, ki je že znana po svoji brutalnosti, lahko začasno poteši žejo po strožjih ukrepih za ponovno vzpostavitev javnega reda in miru. Toda navsezadnje nadaljnja koncentracija oblasti v rokah izvršilne veje oblasti, dodatne omejitve državljskih pravic ter uporaba sile na splošno predstavljajo nevarno grožnjo za kolumbijsko demokracijo. Izjemne moči vabijo k zlorabam, samovolji in korupciji, kar pomeni enako, če ne manj neposredno grožnjo kolumbijskemu političnemu sistemu. Toda glavna naloga vlade bi morala biti zagotavljanje, da pravno sredstvo ne bi bilo slabše od tegobe.

Odloki, ki jih je Gaviria objavil novembra 1992, in podaljšanje izrednih pooblastil 1993 so pomenili delni, če ne celo dokončni prelom kolumbijskem procesu demokratičnega odpiranja in vključujoče politike.

Toda od leta 1990 in kot odziv na ljudsko pobudo, so se Kolumbijci iz celotnega političnega spektra organizirali, da bi razpravljali in pripravili novo ustavo, ki bi nadomestila ustavo, ki je veljala od leta 1886. Poznejše izvolitve številnih nekdanjih gverilcev v ustavodajno skupščino, ki je pripravljala novo ustavo, so razširile sodelovanje zunaj tradicionalnih elit in pripomogle k utrjevanju ustavnih jamstev o človekovih pravicah.

Politično odprtje v zgodnjih devetdesetih letih je sovpadlo z delnim zmanjševanjem nasilja, ki so ga izvajali karteli za preprodajo mamil. Gospodarji mamil, ki so konec osemdesetih let sprožili val terorizma in nasilja brez primere - ubili predsedniške kandidate in objavili odprto vojno kolumbijskemu državljanstvu, so izkoristili nove določbe ustave, ki so prepovedale izročitev tujim državam. Pomembni trgovci z mamili so se predali kolumbijskim oblastem v zameno za znižanje kazni. Najbolj razvpit med kralji mamil, ki se je predal, je bil prav Pablo Escobar.

8. novembra pa je prišlo do popolnoma nepričakovane razglasitve izrednega stanja v državi. Povod za to je bil pobje 26 policistov v južni provinci Putumayo s strani Fuerzas Armadas Revolucionarias de Colombia (Revolucionarne oborožene sile Kolumbije ali FARC). Napad, skupaj z gverilskimi bombardiranjmi v urbanih območjih in neusmiljenimi napadi na glavni naftovod, ki vodi do karibske obale, se je zgodil v okviru ponovne gverilske ofenzive po razpadu maja 1992, v mirovni pogajanji z vlado. Tokrat je gverilska ofenziva zajela velike in katastrofalne kršitve mednarodnega humanitarnega prava. Novembrski gverilski napadi so za vlado leta 1992 predstavljali še eno vrsto frustracij in nazadovanja. Marca so Kolumbijci izvedeli,

da sta drastično pomanjkanje električne energije in racionalizacija električne energije povezana ne le s hudo sušo, temveč tudi z veliko korupcijo, povezano z gradnjo državne hidroelektrarne.

4.3 Aretacija

Kaj storite, ko je najbolj iskan kriminallec v vaši državi tudi eden najbogatejših in najmočnejših ljudi na planetu? Za oblasti v Kolumbiji je bil odgovor tak, da so sklenili dogovor. To je bil eden izmed najbolj nenavadnih dogovorov v zgodovini kriminalitete. V 90. letih so oblasti uvedle zakon, ki prepoveduje izročitev državljanov ZDA. To Pablo izkoristi in se preda. Od države dobi dovoljenje, da si lahko sam zgradi zapor. Junija 1991 je vstopil v zapor, ki ga je osebno zasnoval na obrobju svojega rojstnega mesta Envigado, Antioquia, zunaj Medellina.

Poimenoval ga je katedrala, ki se je ponašala z vsemi ugodnostmi in razkošjem slavnega skrivališča, skupaj z lastnim nogometnim igriščem, masažno kadjo in najsodobnejšo kuhinjo.

Pripravljena predaja najbolj razvpitega svetovnega zločinca leta 1991 ni bila ravno odkrita sodba, ki so jo imeli v mislih mnogi sorodniki Escobarjevih žrtev. Bil je rezultat zapletenih pogajanj, pri čemer je Escobar obrazložil, da je bil po letih bežanja v nenehni nevarnosti, saj so ga enako hudobni tekmeci želeli ubiti, zato mu je bilo bolje vstopiti v varen objem oblasti. Oblasti so morda tehnično ujele Pabla Escobarja, vendar je živel v razkošju, varen pred sovražnimi karteli, s stražarji, ki so se kot njegovi sluge dejansko podvojili v kompleksu, ki so ga hitro poimenovali "Hotel Escobar". Hotel Escobar je bil hkrati tudi udoben kraj za bivanje in zabavo njegovih prijateljev, postal pa je tudi novi sedež njegovega poslovnega imperija, dejstvo, ki je vlado kasneje spravilo v zadrego. Za sam dokaz, da je užival v luksuzu je že njegovo praznovanje rojstnega dne, kjer so služili kaviar, losos in druge delicije.

slika 15 Katedrala

Med kratkim, nenavadnim bivanjem v svoji zaporniški palači je bil Escobar znan po svojih ekstravagantnih druženjih. Njegov plačani morilec Popeye Velasquez, je potrdil, da so nekoč povabili celotno kolumbijsko nogometno reprezentanco na kosilo, nato pa je navdušeni mamilarski kralj brcal z igralci, medtem ko so zaporniki stregli pijačo kot natakariji.

slika 16 Katedrala

Escobar se je precej zabaval, a to ni trajalo dolgo. Bil je zelo predrzen in stvari so dosegle vrh, ko je bil vpleten v umor svojih dveh podrejenih. Pravzaprav so jih ubili prav tam v katedrali, zaradi spora o plači in prav ta nesramna brutalnost v okviru tako

imenovanega skrbništva je spodbudila vlado, da se je odločila premestiti Pabla v dejanski zapor.

Odločeno je bilo, da ga bodo prikrajšali za luksuz, kar pa Escobarju in njegovim možem ni šlo najbolje od rok. Šef zaporov in namestnik ministra za pravosodje sta odšla v katedralo z namenom, da bi prijela Escobarja. Omenjeni Popeye Velasquez je uradnikom mahnil s strojnico v obraz in obljubil, da jih bo pokončal prav tam v zaporu. Napeta situacija se je končala šele, ko je kolumbijska vojska nenadoma vdrla v kompleks, da bi rešila talca. V zmešnjavi je Escobarju uspelo izginil na podeželje. Po dobrem letu dni v svojem samostojnem svetišču je zdaj za vedno pobegnil. Končal se je fiasko katedrale "Hotel Escobar". Predsednik Kolumbije je dejal, da so naredili veliko napako in da so podcenili Escobarjeve sposobnosti za korupcijo in ustrahovanje.

Po pobegu se je Pablo izogibal oblasti do svoje smrti leta 1993. V tem času je bila v nasprotju z Escobarjem ustanovljena skupina, znana kot Los Pepes. Po poročanju naj bi vključevala člane konkurenčnih preprodajalcev mamil, kot sta Judy Moncado in Don Berna. Oba sta postala obveščevalca v lovu za Escobarjem. To je bil tudi čas, ko so se agenti DEA (Drug Enforcement Administration) končno združili z drugimi obveščevalnimi agencijami, da bi uničili Escobarja. Pomembno je omeniti, kako težko je bilo medagencijsko sodelovanje med DEA, državo, CIO in ZDA. Soutcome-mom, še posebej takrat, ko je bila prednost hladna vojna, namesto trgovine z mamili.

Da bi ujeli Pabla so uporabljali satelitske in mobilne telefone, ki so bili že takrat zelo napredni. Toda Escobarjevi ljudje so bili tudi pri tem precej pred njimi. Imel je veliko denarja in si je lahko kupil vedno najnovejše in najboljše pripomočke. Vsako operacijo, ki so jo kdaj izvedli je bila neuspešna. Policija je imela veliko slabše in zastarelo orožje za razliko od nasprotnikov. Ameriški veleposlanik je silil k skupnemu sodelovanju - prisilil je obveščevalno skupnost, naj prinese sredstva, ki običajno niso na voljo organom pregona. Center Spike je bila oprema, ki je zbirala komunikacije in jim pomagala prepoznati Pablov glas, s kom se je pogovarjal, o čem je govoril in seveda kaj so želeli: lokacijo. Na žalost tehnologija mobilnih telefonov takrat ni bila takšna kot zdaj. V bistvu so bili to radijski telefoni. Če se pogovarjate po radijskem telefonu, morate poskusiti prepoznati frekvence, na katerih sogovornik govori, na izbiro pa je na tisoče frekvenc, zato ni bilo tako preprosto. To je pregovorna igla v kozolcu. Nato so poslali kopenske čete z ročno opremo za iskanje smeri. Dobesedno so se vozili v avtomobilu z anteno v roki, ki so jo držali skozi okno. V drugi roki so imeli merilnik, saj se je v primeru povečanja moči signala, merilnik odzval - tako so vedeli, če gredo v pravo ali napačno smer.

Sreča se jim je končno nasmehnila 2. 12. 1993 ko so prestregli klic, namenjen Juanu, Pablovem sinu. Oblasti so takoj vedele da gre za Escobarja in zdelo se je, da je tudi on sam vedel, da so ga dobili, ko je bil klic prekinjen. Ko so se oblasti pognale, sta Escobar in njegov telesni stražar Alvaro de Jesus Agudelo, znan kot "El Limón", pobegnili čez strehe. Njun cilj je bila stranska ulica z vrsto hiš, a jima ni uspelo. Ko sta tekla, so nasprotnimi začeli streljati in ustrelili oba. Pabla Escobarja so ustrelili v nogo, trup in usodno ranili skozi uho.

Sin Pabla Escobarja pa pravi, da je prepričan da si je njegov oče sam vzel življenje in da naj bi zadnje trenutke prikrila kolumbijska oblast. Pravi, da je bil njegov oče ustreljen v ramo in nogo, obkrožen s stotinami

slika 17 Escobarjev beg

vojakov, ujet na strehi. Takrat naj bi potegnil svojo pištolo, Sig Sauer na desno stran glave. Oče naj bi mu vedno govoril, da ima v pištoli 15 nabojev, 14 za njegove sovražnike in zadnji za sebe in da v primeru, če umre zaradi strela v uho, ve da je storil samomor.

Širša javnost za to zadnjo samomorilsko stališče ni nikoli izvedela, ker je bilo vsem pričam ukazano, naj ne nasprotujejo uradni različici zgodbe, ta pa je, da so junaške kolumbijske sile premagale oziroma uničile najmogočnejšega trgovca s kokainom na svetu.

Pablo Ecobar je v času svojega življenja zagrešil kar nekaj kaznivih dejanj. Umori njegovih konkurentov, bombardiranje zgradbe kolumbijskega kongresa, korupcija kolumbijskih uradnikov in policistov so le ena izmed mnogih kaznivih dejanj, za katere je odgovoren ta zloglasni kriminallec. Escobar je odraščal v skromni družini in je že od malih nog imel jasno ambicijo, da se želi dvigniti od svojih skromnih začetkov. Ko je opazil, kako hitro se da zaslužiti s preprodajo mamil, se je odločil, da bo tako obogatel in se izognil revnemu življenju, ki ga je iz otroštva vseskozi spremljalo. Posledično je tako dobro vedel in razumel, kako živi večina Kolumbijcev. Želel je postati najboljši in se je ravnal po načelu, da cilj upravičuje sredstvo. Zanimivo pa je, da ga je ekipa raziskovalcev, ki deluje za ameriško agencijo (CIA) in preučujejo mentalno zdravje zgoodovinskih osebnosti uvrstila v isto skupino kot Hitlerjem in pa Adam Husseina. Vsi trije naj bi bili psihopati, to pa zato, ker so imeli pomanjkanje empatije, bili so zelo nasilni in pa seveda nevarni za družbo.

5. Potek dela – DNEVNIK POROČANJA O SNEMANJU

5.1 PRVI DAN SNEMANJA - Sobota 24.4.2021

Današnji dan je naznanil začetek snemanja našega dokumentarnega filma. Preden smo se dobili je Ana poskrbela za Jordanovo preobrazbo v Pabla Escobarja. Pobarvala mu je lase ter ga naličila. Po opravljeni preobrazbi sta se napotila v Trbovlje kjer smo se jim pridružile Emina, Blažka ter Nika, ki je poskrbela za vse "behind the scenes" slike. Skupaj smo se odpravili iskat primerno mesto za snemanje uvoda v naš projekt. Po dolgem iskanju popolnega mesta nam je končno uspelo in začeli smo s

slika 18 Snemanje prvi dan

slika 19 Iskanje popolnega prostora za snemanje

snemanjem. Posneli smo začetek našega dokumentarca, ki prikazuje Pablovo preobrazbo od najstnika vse do njegove smrti. Za začetek smo ga predstavile kot nedolžnega najstnika njegova preobrazba pa se je počasi nadaljevala najprej z spremembo obleke, kasneje z prvo cigaro, prvim ropom... Potekala je vse do zadnjih trenutkov Escobarjevega življenja in njegove smrti, ko si je vzel življenje.

5.2 DRUGI DAN SNEMANJA – Nedelja 25. 4. 2021

Drug dan je bil precej sončen, zato smo ga lahko izkoristili maksimalno. Zamenjali smo kar nekaj lokacij. Najprej smo začeli s krajšim pohodom do Evroparka. Tam smo nekaj časa iskali primerno mesto za snemanje potem pa obiskali bližnjo cerkev in kapelico, kjer smo posneli tudi nekaj prizorov, s čimer smo želeli poudariti Pablovo vernost. Zaradi vročega vremena, je Ana vseskozi skrbela za ličila in lase vseh nastopajočih.

slika 20 Risanje brk

slika 21 Skupinska slika drugega dne

Po obisku cerkve smo se odpravili na zagorsko pokopališče. Naš namen je bil prikazati Escobarjevo mladost, saj je bil v njej precej znan po ropanju grobov. Prikazati pa smo morali tudi njegovo razkošno življenje, zato smo poiskali najrazkošnejšo hišo v okolici in pred njo posneli kratek prizor. Ker nam je po vsem tem delu ostalo še nekaj časa, smo se odpravili na železniško postajo v Zagorju, kjer smo s pomočjo igralcev prikazale preprodajo drog. Po uspešnem snemanju smo se izčrpani odpravili domov.

5.3 TRETJI DAN SNEMANJA – Ponedeljek 26. 4. 2021

Ob presenečenju slabega vremena, ki nas je doletelo v ponedeljek, smo načrte snemanja v notranjih prostorih prihranili za večer. Že takoj po srečanju v Trbovljah smo se odpravili do manjše trgovine Montekukuli v Trbovljah, kjer smo posneli prvi prizor. Prizor nazorno naslika Escobarjevo nepremišljeno najstniško ravnanje, kot je kraja in uživanje prekomerne količine nezdrave hrane. Preden smo zapustili lokacijo prvega ponedeljkovega snemanja, pa smo se zahvalili lastnici, ki nam je prijazno omogočila snemanje. Za snemanje drugega dnevnega

slika 22 Snemanje tretji dan

prizora smo se odpravili v mladinski center Zagorje. Tam smo spretno izkoristili zunanjo okolico in infrastrukturo in tako posneli prizor, kjer Pablo Escobar v zadnjih trenutkih svojega življenja beži pred policijo. Ker mu ne uspe ubežati, si življenje vzame sam, kot je prikazano v naši dokumentarni interpretaciji. Tretji in zadnji prizor ponedeljka pa je potekal v notranjosti mladinskega centra. Ana je naličila Blažko in Niko, ki njima je tudi oblikovala lase. Blažka je v

slika 23 Snemanje v trgovini

tretjem prizoru predstavljala Virginio Vallejo, ki je z Escobarjem ljubimkalo. Nika pa igra njegovo ženo, ki razočarana opazuje prizor. Po končanem snemanju smo pospravili prizorišče dogajanja in se po napornem dnevu odpravili domov.

5.4 ČETRTI DAN SNEMANJA - Torek 27.4.2021

slika 24 Priprave na snemanje intervjujev

premor v času katerega je Ana naličila Emينو in Blažko. Po končani preobrazbi v osemdeseta leta smo ponovno pričeli s snemanjem. Posneli smo vse tri intervjuje s pomočjo Jordana ter Nike, ki je ponovno poskrbela za nekaj slik, katere prikazujejo proces nastajanja. Posnetke smo skupaj pregledale in ponovno posnele kar je bilo treba. Ob koncu snemalnega dneva smo pospravili MC ZOS ter uspešno zaključili naš dan.

Naše jutro se je začelo z pisanjem besedil za intervjuje. Vsaka izmed nas si je zjutraj zapisala nekaj idej ter okvirno oblikovala besedilo. Kasneje smo se vsi skupaj zbrali v Mladinskem centru Zagorje Ob Savi, kjer je potekalo naše snemanje. Ob začetku snemanja smo skupaj preletele vsako besedilo posebej in si med seboj izmenjale nekaj nasvetov. Vzele smo si čas, da smo popravile in izboljšale besedila, nato pa se je začelo snemanje. Prekinila nas je vaja banda v sosednji sobi in tako smo si vzele

slika 25 Snemanje Pablovega bega

5.5 PETI DAN SNEMANJA - 30.4.2021

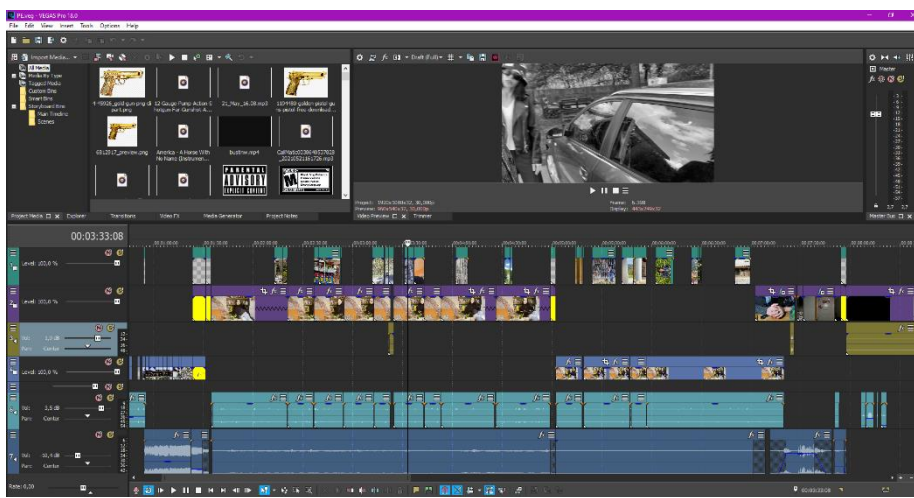
Naš zadnji dan snemanja smo preživeli v pisarni v Zagorju. Tokrat smo se v vlogah spet znašle me, zato je pred začetkom Ana poskrbela za ličila in frizure. Ko smo se uredile, smo poskušale uskladiti naša oblačila. Naš cilj je bil zdaj prikazati famozno aretacijo Pabla Escobarja, zato smo se morale še dodatno potruditi za ta prizor. Posledično smo morali še postaviti različne detajle, ki so nam pomagali pričarati vzdušje. Nazadnje smo končno začeli snemati in ko smo dobili potrebne posnetke smo se odpravili nazaj v Trbovlje. Zaradi slabih vremenskih razmer nam ni uspelo posneti več prizorov tisti dan. Usedli smo se v bližnjo kavarno, kjer smo pregledali vse videe in se dogovorili za nadaljnje delo. Ob koncu dneva smo bili zopet izmučeni vendar zelo zadovoljni s tem, kako napreduje filmček.

slika 26 Zaključni pregled videjev

5.6 Montaža videa

Ko smo pridobili vse željene posnetke, ki prikazujejo življenje Pabla Escobarja sta Ana in Jordan začela z montiranjem. Montiranje je potekalo dva tedna. V tem časovnem intervalu je bilo določenih veliko pomembnih odločitev o zaporedju krajših posnetkov, ki so bili vloženi v dokumentarec. Videi so bili obarvani črno-belo, da tako pričarajo starinsko okolje takratnega časa. Ana je izbrala glasbo, ki sta jo izborno vložila v dokumentarec in mu tako dodala dodatno ustvarjalno vrednost. Posnetke sta skrajšala, upočasnila, naredila hitrejša in jim dodala estetsko vrednost. Montaža je potekala v licenčnem programu Sony Vegas Pro 18, ki je močno olajšal njuno delo. Ob končanem izdelku sta dodala še zadnje ključne elemente, pripisala uvodna besedila, zasluge in zahvale ljudem, ki so omogočili ali pripomogli k našem snemanju.

Slika 27: Sony Vegas Pro

6. SKLEPI-KAJ SMO SE NAUČILE?

Ob snemanju našega dokumentarnega filma smo se naučile veliko novih stvari. Med raziskavo za pisanje avtentične naloge smo izvedele ogromno novih podatkov o Pablo Escobarjevem življenju, političnih razmerah v Kolumbiji in o zgodovini kriminala. Poleg novih znanj, ki smo jih pridobile pri izvedbi teoretičnega dela, smo se veliko naučile tudi pri izvedbi praktičnega dela. Naučile smo se kako uporabljati kadre in amatersko snemalno opremo ter pridobile številne izkušnje na sledečih področjih: estetsko oblikovanje scenografije, uporabljanje svetlobe v naš prid, postale smo mojstrice preobleke, napredovale v znanju ličenja in oblikovanja frizure.

7. ZAKLJUČEK

Skozi pisanje avtentične naloge smo prišle do mnogih spoznanj. Vsaka od nas je spoznala nekaj novega, kar ji bo prišlo prav v nadaljnjem življenju. Vsaka od nas je s pisanjem te naloge segla v globoko preteklost Escobarjevega življenja. Vesele smo, da smo dobile priložnost za raziskovanje življenja tako zanimivega človeka, saj se verjetno tega nikoli ne bi lotile same od sebe, čeprav nas te tematike precej zanimajo. Nalogo smo si res razdelile na tri dele, tako da se je lahko vsaka posvetila svojemu, a smo si med seboj tudi ogromno pomagale ter se med tem zabavale.

8. VIRI

VIRI (Emina):

- Jonathan HARTLYN, Drug Trafficking and Democracy in Colombia in the 1980s. [online]. 2016 [Citirano 15.05.2021]. Dostopno na: https://www.icps.cat/archivos/WorkingPapers/WP_I_70.pdf?noga=1
- Patricia Micolta, Illicit Interest Groups: The Political Impact of The Medellin Drug Trafficking Organizations in Colombia. [online]. 2020 [Citirano 15.05.2021]. Dostopno na: <https://digitalcommons.fiu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1732&context=etd>
- Science in Our World: Certainty and Controversy, what Makes A Psychopath, [online]. 2012 [Citirano 15.05.2021]. Dostopno na: <https://sites.psu.edu/siowfa16/2016/09/14/what-makes-a-psychopath/>

VIRI (Blažka):

- Pablo-Escobar-son-interview [online]. 2020. Thestudentpocketguide. [Citirano 15.5.2021]. Dostopno na naslovu: <https://www.thestudentpocketguide.com/2020/08/trending/pablo-escobar-son-interview/>
- Pablo-escobar [online]. 2019. Biography [Citirano 15.5.2021]. Dostopno na naslovu:

<https://www.biography.com/crime-figure/pablo-escobar>

- Bowley J. [2013]. Robin Hood or Villain: The Social Constructions of Pablo Escobar [diplomska naloga]. Orono: University of Maine. Pridobljeno s: <https://digitalcommons.library.umaine.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1108&context=honors>

VIRI (Ana):

- GRANIER, Jorge. Pablo Escobar: Angel ali demon. [dokumentarni film]. Monaco: Sierralta Entertainment, Angostura Film Company. 2007.

- BERNARD Carlo, BRANCATO Chris, MIRO Doug. Narcos. . [serija]. Združene države: Gaumont International Television. 2015, 2018, 2020.

- Bowley J. [2013]. Robin Hood or Villain: The Social Constructions of Pablo Escobar [diplomska naloga]. Orono: University of Maine. Pridobljeno s: <https://digitalcommons.library.umaine.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1108&context=honors>
https://en.wikipedia.org/wiki/Pablo_Escobar

- Pablo Escobar [online].2021. Wikipedia, the free encyclopedia. [Citirano 15. 3. 2021]. Dostopno na naslovu: https://en.wikipedia.org/wiki/Pablo_Escobar . 2021

VIRI SLIK:

Emina:

- Impact of the US War on Drugs on the Medellin Cartel in the 1980s [online]. 2019. [Citirano 15.5.2021]. Dostopno na naslovu: <https://www.ukessays.com/essays/criminology/impact-of-the-us-war-on-drugs-on-the-medellin-cartel-in-the-1980s.php>
- Pablo Escobar, Columbia reports [online]. 2016. [Citirano 15.5.2021]. Dostopno na naslovu: <https://colombiareports.com/pablo-escobar/>
- Pablo Escobar's Ruthless Political Ambition [online]. 2020. [Citirano 15.5.2021]. Dostopno na naslovu: <https://www.noiser.com/realnarcos/stories/2020/4/27/the-bloody-consequence-of-pablo-escobars-political-aspirations>
- 1994 Original Photo Japan César Gaviria Trujillo President [online]. 2016. [Citirano 15.5.2021]. Dostopno na naslovu: <https://sigedon.com/zh/shop/photographs/photos-after-1945/1994-original-photo-japan-cesar-gaviria-trujillo-president-columbia-tokyo-pana/>
- La Catedral: The Luxury Prison Pablo Escobar Built For Himself [online]. 2019. [Citirano 15.5.2021]. Dostopno na naslovu: <https://allthatsinteresting.com/la-catedral>
- Inside Pablo Escobar's Death And The Shootout That Took Him Down [online]. 2018. [Citirano 15.5.2021]. Dostopno na naslovu: <https://allthatsinteresting.com/pablo-escobars-death>

Blažka:

- Pablo Escobar's brother has requested to review Season Two of Netflix's 'Narcos' after discovering alleged "lies" in first season [online]. 2016. [Citirano 15.5.2021]. Dostopno na naslovu:
https://www.google.com/search?q=narcos+pablo+escobar&tbm=isch&chips=q:narcos+pablo+escobar,g_1:netflix:oaSiurV36Wk%3D&hl=en-GB&sa=X&ved=2ahUKEwig2vCm0cvwAhXk67sIHd3BA5AQ4IYoAXoECAEQGg&biw=1351&bih=802#imgrc=ael3tbqipKEBXM&imgdii=9P2P5HLBpQit0M
- 25yrs of Pablo Escobar's legacy refuses to die [online]. 2018. [citirano 15.5.2021]. Dostopno na naslovu:
https://www.google.com/search?q=oltar+for+pablo+escobar&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=2ahUKEwj0oeiM08vwAhVHg_0HHUbGAcEQ_AUoAXoECAEQAw&biw=1368&bih=802&dpr=2#imgrc=66VaFVhRLZzEPM&imgdii=APuc2lOnNXgr_M
- Juan Pablo Escobar now calls himself Sebastián Marroquín [online]. 2016. [Citirano 15.5.2021]. Dostopno na naslovu:
https://www.google.com/search?q=sebasti%C3%A1n+marroqu%C3%ADn&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=2ahUKEwjL_eDV1MvwAhVehf0HHexTAVAQ_AUoAXoECAEQAw&biw=1368&bih=802&dpr=2#imgrc=1e8VhEOM82txjM
- Pablo Escobar's family tree [online]. 2020. [Citirano 15.5.2021]. Dostopno na naslovu:
https://www.google.com/search?q=escobar+with+family&tbm=isch&source=iu&ictx=1&fir=zWHz8wI5lsgWQM%252C2lPjvWlvN7xFrM%252C_&vet=1&usg=AI4_-kS3glZfDODUR-v5cKro9D-wpiW7yQ&sa=X&ved=2ahUKEwi_1KSY1MvwAhWGgf0HHSP7DtUQ9QF6BAglEAE#imgrc=zWHz8wI5lsgWQM&imgdii=9O_YDS2U6ULpNM